IVANGELI

YA

YESU KRISTO KULI YA NG'OLWA

NI

MARKO

AMERICAN BIBLE SOCIETY
INSTITUTED IN THE YEAR 1816
NEW YORK

1914

[Luragoli, 32mo.]

2,000 Printed

IVANGELI YA NG'OLWA NI

MARKO.

1 Litanga lya ivange-
li ya Yesu Kristo,
Mwana wa Nyasaye.
2 Kuli ya ng'olwa
mmang'ana ga Isaya
mprofeti,
Henzako, ntuma mu-
tumwa wange imbi-
ri wa tsimoni tsi-
tsyo,
U li lomba inzira yo-
yo imbiri wowo;
3 Mwoyo gu kupanga
mwigendanyama,
Mu lombe inzira yo-
Mwami,
Mu lungikidze miha-
nda kyikye;
4 Yohana ya batidza
mwigendanyama ni
ilwadza na a vola liba-
tidza liliganira li duke
mbusamehi bwetsimbi.
5 Ni va trula mkivala
kyosi kya Yudaya na
Yerusalemi ni va bati-
dzwa vosi naye mmu-
gera Yordani ni vivuula
tsimbi tsyavo. 6 Na Yo-
hana yiboha ingubo yo-
bwoya bweng'amia, no-
lukanda lwilisero mki-
sindi kyikye, na a lia
tsisigi nobwuki bwo-
mulitu. 7 Ni ilwadza
na a vola, U nonda-
nga a mbita si mbe u
duka kwinama kuboho-
lola tsinkanda tsyevila-
tu vivye. 8 Inze liguli
nda mu batidza mma-
dzi, navutswa a la mu
batidza na Roho Mta-
katifu.
9 Mmadiku gene yu-
go Yesu ya manya ni
yadza na a trula iNa-
zareta lidala liGalilaya
na a batidzwa na Yoha-
na mu Yordani. 10 Lwa
ya trula mmadzi nono-
ho ya lola ligulu li gu-
lika na Roho kuli li-
kulu yika kuye: 11
nomunwa gwa trula
mwigulu ni gu vola, Ive
noMwana wange u ya-
nzeywi wa nyanza.
12 Nonoho Roho ya
mhila mwigendanya-
ma. 13 Na a va mwi-
gendanyama madiku

makumi gune, na a so-
nwa na Setani, na a
va halala netsinyama;
tsingelosi tsya mtume-
kira.
14 Yohana na a mu-
la kuvikwa munyumba
yavahambe, Yesu ya-
dza iGalilaya ni ilwadza
ivangeli yobwami bwa
Nyasaye, 15 na a vola,
Tsinyinga tsi duki,
bwami bwa Nyasaye
bu veye hambi, mwiga-
nire, mu vugirire iva-
ngeli.
16 Lwa ya li na a
vita kuluginga lwenya-
nza yeGalilaya ya lo-
la Simoni neAndreyo
amwavo wewe ni vinika
miluvo munyanza kigi-
ra va li ni va ve valuvi.
17 Ya va volera, Mu
nonde nda mu kola mu
gwe valuvi va vandu.
18 Nonoho va leka mi-
luvo ni va mlonda.
19 Lwa ya li ni isunda
hambiri hakekeke ya
lola Yakobo wa Zebe-
dayo neYohana amwa-
vo wewe kandi va li
muliatu va lukanga mi-
luvo kyavo. 20 No-
noho ya va langa, ni
va leka Zebedayo ise
wavo muliatu halala
navayenziri ni va mlo-
nda.
21 Ni va tsia Kapu-
rnaume, nonoho muli-
diku lyamahonga ni
ingira mwisunagogi ni
igidza. 22 Ni va ge-
nya ligidzo lilye kigira
ya li na a vegidza kuli
mwene wetsingulu si
yegidza kuli avang'oli
mba. 23 Ya va mwi-
sunagogi mwavo mu-
ndu wa va nomwoyo
mubi, na a hindioka,
24 na a vola, Ku veye
ndi nive, Yesu muNa-
zareta? Udzi u kwo-
nonye? Nkumanya ive
Mtakatifu wa Nyasa-
ye. 25 Yesu ya mwa-
mbakanya na a vola,
Kiring'una u trule ku-
ye. 26 Lwa ya mula
kumgova nokulira no-
mwoyo munene, mwoyo
mubi gwa trula kuye.
27 Ni va genya vosi,
ni va tevana ni va vola,
Ki veye kinduki yiki?
Magidzo mahya yugo
ga veyeki? A hedza
munwa netsingulu, ku,
myoyo mibi kyi mhuli-
ra. 28 Nonoho ama-
ng'ana gege ga landa
mukivala kyosi kyago-
da Galilaya.

29 Lwa va trula
mwisunagogi, nonoho
ya tsia munyumba mwa
Simoni neAndreya ha-
lala neYakobo neYoha-
na. 30 Nyibizala wa
Simoni ya li na a gona
na a lwala olukudzo,
nonoho va mbolera
amang'ana gege. 31
Yadza na a mgumira
ku mukono na a mbu-
kidza; olukudzo lwa
mleka nonoho, na a va
tumekira.

32 Mgolova liuva lya
ka yera va mletera
avalwaye vosi navagu-
mirwa amademone. 33
Lidala lyosi lya vunga
ha muliango. 34 Na a
honnya vanyingi va li
na va lwala tsinkudzo
luguno luguno, na a tru-
lidza amademone ma-
nyingi na ambakanya
amademone ga ta vola
mba kigira ga li ga
mmanya.

35 Mugamba ya vuka
na a trula mafwefwe
liguli na a tsia ha va-
ndu va ta li na a savi-
raho. 36 Na Simoni
navo va veye naye va
mlonda hanyima. 37
Lwa va mnyola va mbo-
lera, Vosi va kwenya.
38 Na a va volera, Ku
gende ku tsie mmadala
ga veye hambi hano
nzilwadziraho kandi,
nakyo ni kigira nda
trula. 39 Na a tsia ni
ilwadza mmasunagogi
gavo ga li muGalilaya
mwosi na a trulidza
mademone.

40 Yadza kuye mu-
gĕri, na a msala na a
msigamira na a mbole-
ra, Nu u va wenya u
nyala kundavidza. 41
Yesu ya mbera tsimba-
busi na a golola mu-
kono na a mdira na a
mbolera, Nyenya, u
lavidzwe. 42 Nonoho
lwa ya vola ndi ubugĕri
bwa trula, ku, na a la-
vidzwa. 43 Na a mbo-
lera, Tsia na a mwa-
mbakanya liguli; 44
na a mbolera, Henza
vulahi u ta volera mu-
ndu mba, tsia vutswa
wimannye kumusalisi,
u haanere ubugasu
bwubwo vindu vyoMosi
ya luga vi ve vyokuva-
mannya. 45 Navutswa
ya trula na a tanga
kwilwadza munonono
nokugamba amang'ana
yuge kaliva Yesu si a
nyala, kandi kuingira

havulavu midala, navu-
tswa ya li halwanyi
mwigendanyama, va-
dza kuye va trula mki-
vala kyosi.

2 Kandi yingira mu-
Kapurnaume miga-
mba ni kyi vita: ni i
hulirwa Yesu a veye
munyumba. 2 Nonoho
vanyingi vivungeridza
va duke va vula kunyo-
la ha vikala kali ha
muliango, na a va vo-
lera ling'ana lilye. 3
Vadza kuye ni va mle-
tera mundu wa fwogo-
ya na a gingwa nava-
ndu vane. 4 Lwa va
vula kwisunda kuye hi-
mbi kigira avandu va
li vanyingi va vetidza
ha kisegese ha ya li,
lwa va mula kuhudula
vikidza kituli kya ya
gonaku wa fwogoya.
5 Yesu lwa ya lola li-
suuvira lyavo ya mbo-
lera wa fwogoya, Mwa-
na wange, tsimbi tsi-
tsyo tsi samefwe. 6
Va li ho hene yaho
avang'oli valala ni vi-
kala ni va gunaguna
mmyoyo kyavo. 7 Niki
kigira wene uyu a vola
ubutamano ndi? Ibwa-
ha u nyala kutrulidza
tsimbi, si a li Nyasaye
yeng'ini? 8 Nonoho
Yesu lwa ya manya
mmwoyo gwigwe va
gunaguna ndi mkiritu
mwavo ya va volera,
Niki kigira mu guna-
guna ndi mmyoyo kye-
nyu? 9 Ki veye chya-
ngu niki wa volera wa
fwogoya, Tsimbi tsi-
tsyo tsi samefwe naho
wa volera, Singira u
ginge kituli kikyo, u
gende? 10 Navutswa
mu nyale kumanya
Mwana wa Adamu a
veye netsingulu mkiva-
la kusameha tsimbi,
(ya mbolera wa fwo-
goya) 11 Nku volera,
singira u ginge kituli
kikyo u tsie munyumba
yoyo. 12 Na nonoho
ya singira na a vugula
kituli kikye na a trula
imbiri wavandu vosi;
va manya va genya ni
va mwidzominya Nya-
saye ni va volerana, Si
kwa manya ku lola ku-
yuga mba.
13 Kandi ya trula na a
tsia kuluginga lwenya-
nza ni kiduma kya vu-
nga kuye na a vegidza.
14 Lwa ya li na a vita
ya lola Levi wa Alfayo

ni ikala ha va sololera
ubusutu, na a mbolera,
U nonde. Na a singira
na a mlonda.
15 Ku, lwa ya li na a
lia munyumba mwe-
mwe avasololi vobusutu
vanyingi navoni vikala
halala na Yesu navigi-
dzwi veve: kigira va li
vanyingi ni va mlonda.
16 Ku, avang'oli nava-
Farisi lwa va mlola na
a lia halala navasololi
navoni va volera avigi-
dzwi veve. Niki kigira
a lia na a nwa halala
navasololi navoni? 17
Yesu lwa ya hulira ya
va volera, Avalamu si
venya mwahi, navutswa
avalwaye veng'ini.
18 Avigidzwi vaYo-
hana na vavaFarisi va
nula kuhonga lilia; ni
vadza ni va mbolera,
Niki kigira avigidzwi
vaYohana na vavaFari-
si va honga lilia navu-
tswa avigidzwi vovo si
va honga lilia mba? 19
Yesu ya va volera,
Avalina voserereywi va
nyala kuhonga lilia,
u serereywi na a va ha-
lala navo? Tsinyinga
tsyosi tsya a ve navo
halala si va nyala ku-
honga lilia. 20 Navu-
tswa migamba kyi la
duka lwa a li hilwa
u serereywi, kumiga-
mba kyenekyo va li ho-
nga lilia. 21 Si ha veye
nomundu wa nava kila-
ve kyengubo imbisi ku-
ngubo i kunguhi: na a
ve kukola ndio kilave
kihya kyokuhanera, ki
la tandula i kunguhi ki
tasa litandula. 22 Kali
si ha veye nomundu wa
tsuka amalwa madoto
mutsimuya tsinkulu:
na a ve kukola ndio
amalwa madoto ga la
tandula namalwa ga
la sunduka netsimuya
tsyoneka; navutswa
amalwa madoto ga tsu-
kwa mutsimuya tsi-
pya.
23 Ku, ya manya ya
vita mmilimi kyamabe-
le mugamba gwamasi-
dza navigidzwi veve ni
va genda va tanga ku-
gudula viangala vya-
mabele. 24 Na vaFa-
risi va mbolera, Henza,
niki kigira va kolanga
mugiru mmugamba
gwamasidza? 25 Na
va volera, Si mwa soma
liguli ga Daudi ya kola
lwa ya li na a damba na

a lola inzala mwene
navo va li na va veye
naye? 26 Yingira ndi
munyumba ya Nyasaye
mmigamba kya Abia-
tara musalisi munene
na a lia milango kyoku-
mannyera yugo numi-
giru avasalisi veng'ini
va igima kulia, kandi
ya ha yavo va li na va
veye naye. 27 Na a
va volera, Mugamba
gwamasidza gwa lo-
mberwa avandu, nava-
ndu si va lomberwa
mugamba gwamasidza
mba: 28 ndunia Mwana
wa Adamu nuMwami
kali wamasidza kandi.

3 Ni ingira kandi
mwisunagogi; ya li
mu mundu wa ng'era
mukono. 2 Ni va mhe-
nza niva a la mhonnya
mmugamba gwamasi-
dza, va mbuule. 3 Ku,
ya mbolera mundu wa
li na mukono gwa ng'e-
ra, Singira hagati. 4
Kandi ya va volera, No-
vulahi kukola vulahi
mmasidza naho kukola
ubutamano? Kuhonnya
naho kwita? Navutswa
va kiring'una. 5 Lwa
ya va henza na a vihi-
rirwa na a verera kigira
butinyu bwemyoyo kya-
vo, ya mbolera mundu,
Nyira mukono gugwo,
na a nyira mukono ni
gu hona ni gu lengana
nogundi. 6 Nonoho va-
Farisi va trulamu ni va
volerana nava ngaHe-
rodi va kola ndi venya
kumita.

7 Navutswa Yesu yi-
yahula navigidzwi veve
ni va tsia kuluginga
lwenyanza nekiduma
kinene kya trula iGali-
laya kya mlonda nava-
ndi va trula iYudaya, 8
neYerusalemi neDumia
na hangereka Yordani;
na vandi va Tire naSi-
done, kiduma kinene,
lwa va hulira amang'a-
na ga ya kola vadza
kuye. 9 Na a volera
avigidzwi veve li honge
hambi liatu likekeke li
mlinde, kiduma ki ta
duke kuhinda. 10 Ki-
gira ya li na a honnya
vanyingi; vadze va duke
kumhinda va nyole ku-
mdira, vosi va li na va
ve netsinkudzo. 11
Nemyoyo mibi lwa kya
mlola kya gwa hasi
imbiri wewe ni kyi lira
ni kyi vola, Ive nuMwa-
na wa Nyasaye. 12 Na

a kyi ambakunya liguli
kyi ta mbuula mba.
13 Na a tsia mkigulu
na a langa vosi va ya
li ni yenya: vadza kuye.
14 Na a luga valikumi
na vabiri va ve halala
naye, kandi a va hile
kwilwadza, 15 nokuva
netsingulu tsyokutruli-
dza amademone: 16 Na
a mgulika Simoni lyeta
Petro; 17 na Yakobo
weZebedayo na Yohana
amwavo wa Yakobo ya
va gulika lyeta Boaner-
rgese li veye kuvola,
Avana valigita. 18
Kandi Andreya, neFili-
po neBartlomayo, ne-
Matayo, neTomasi, ne-
Yakobo wa Alfayo, ne-
Tadayo, neSimoni, mu-
Kanani, 19 neYuda
Iskarioti wa mtsama.
Ni va tsia munyumba.
20 Nekiduma kirana
kuvunga kandi ndi, ka-
liva si va li ni va nyala
kulagira mba. 21 Na-
valina veve lwa va huli-
ra va tsia kumgumira:
kigira va vola a laluka-
nga. 22 Navang'oli va
sulunguta ni va trula
Yerusalemi, va vola a
veye neBelzebule; a
trulidza amademone
netsingulu tsyomwami
wamademone. 23 Na
a va langa na a va vo-
lera mtsinguno, Setani
a nyalandi kutrulidza
Setani? 24 Ubwami
ni bwabukani bwene,
ubwami yibwo si bu
nyala kusingira. 25
Nenyumba ni yabukani
yene inyumba yiyo si i
nyala kusingira mba.
26 Niva Setani ni i lwa-
ni na abukana mwene
si a nyala kusingira
mba, navutswa a la
hera. 27 Si ha veye
nomundu a nyala kui-
ngira munyumba yo-
mundu wetsingulu na a
nyuga vindu vivye: niva
a tanga kuvoha wetsi-
ngulu ma a la nyuga
inyumba yeye. 28 Li-
guli mbolera, Avana
vavandu va la samefwa
tsimbi tsyosi namanye-
go gavo ga va li nyega:
29 navutswa uyu a li
nyega Roho Mtakatifu
si a li nelisameha ma-
diku gosi, a la va netsi-
mbi mihiga nemihiga:
30 Ya vola ndi kigira
va li ni va vola, A ve
nomwoyo mubi.
31 Ma vadza vamwavo
veve na nyina wewe ni

va singira ilwanyi ni va
mtumunya kumlanga.
32 Nikiduma kya li ni
kikala ni ki mkumbiri-
dza ni ki mbolera, He-
nza, movo navamwavo
va veye ilwanyi va
kwenya. 33 Na a va
tivulira, Na a vola, U
veye mama wange na-
vamitu vange nivaha?
34 Na a va henza va li
ni va mkumbiridza, na
a vola, Henza mama
wange na vamitu va-
nge! 35 Mundu a li
kola ubulariri bwa Nya-
saye uyu naye amwavo
wange, nambotso wa-
nge na mama wange.

4 Kandi ya tanga
kwigidza ku luginga
lwenyanza: ni ki vunga
ha ya li kiduma kinene
ndi ni ingira muliatu
ni ikala munyanza; ne-
kiduma kyosi kya li ho
ku luginga lwenyanza.
2 Na a vegidza vindu
vinyingi mutsinguno, na
a va volera muligidzo
lilye, 3 Mu hulire; He-
nza, ya trula mumidzi
na a tsia kumidza: 4
Ku, lwa ya li na a midza,
vundi bwa gwa ku inzi-
ra na manyonyi ni ga-
dza, ni ga bu vodza.
5 Novundi ni bu gwa
ku magina ha bwa li
kunyola marova ga li
ni ga gehi, nonoho bwa
mera kigira marova ga
li ga gehi; 6 navutswa
liuva lwa lya mula ku-
trula bwa hya; kigira si
bwa li nemiri ni bwuma.
7 Novundi ni bu gwa
mmafwa, namafwa ga
viruka, ni ga bu ku-
ng'anya ni bu vula
kwama. 8 Novundi ni
bu gwa mmarova ma-
lahi ni bwama ni bu
viruka ni bu tasa liama;
vundi bwa leta makumi
gabaka, novundi maku-
mi gatanu nelilala, no-
vundi makumi gatanu
kandi gatanu. 9 Na a
va volera u veye nama-
tu gokuhulira, a hulire.
10 Lwa ya li na a va
yeng'ini, yava va li na-
ye na valikumi na vabiri
va mteva luguno yilwo.
11 Na a va volera,
Mwinye mu hebeywi
kumanya amang'ana
ga viswa gobwami bwa
Nyasaye: navutswa vo-
si va veye ilwanyi va
voleywi mutsinguno:
12 I ve lihenza va henza
va vula kulola; lihulira
va hulire va vula ku-

manya; gase va ligani-
ra na va samefwe tsi-
mbi tsyavo. 13 Na a
va volera, Si mmanya
luguno yilu? mu la ma-
nya ndi tsinguno tsyosi?
14 Mumidzi a midza
ling'ana. 15 Yava na-
vo va veye ku inzira ha
luvega ha ling'ana li mi-
dzwa; navutswa lwa va
mula kuhulira, nonoho
Setani yadza na a hila
ling'ana lya midzwa
mmyoyo kyavo. 16
Yava navo kandi va
midzwanga ku lwanda
navo lwa va mula ku-
hulira ling'ana, nonoho
va vugirira nobuyanzi,
17 avene si va veye
nemiri, ma vitinyiridza
hakekeke navutswa
lwa va lola kivi nobu-
tangoyi kigira ling'ana
nonoho vikigitula. 18
Yava navo va midzwa
mafwa; navo va hulira
ling'ana, 19 namadida-
kano gekivala nobugadi
bwubutugi nelikaye-
rwa lyevindu vindi ni
ingira i kung'anya li-
ng'ana li duke li vula
kwama. 20 Yava navo
va midzwa mmarova
malahi; yava va hulira
ling'ana ni va vugirira
ni vama, avandi ama-
kumi gabaka, avandi
makumi gatanu nelila-
la, avandi amakumi ga-
tanu kandi gatanu.
21 Na a va volera, I
letwa itaya i kunikwa
nekihinda, kinga i vi-
kwe musi mwekituli, si
i letwa i vikwa higula
hemeza? 22 Si ha veye
nekindu kya viswa ki
li vula kuvuulika; si
ha veye nekindu kya
vikwa makiriri ki li vu-
la kulangaminywa. 23
Niva mundu a ve na-
matu gokuhulira, a huli-
re. 24 Na a va volera,
Mu henze vulahi ga mu
huliranga: inengo ya
mu geranga ku, kandi
mwinye mu la gererwa
ku: namwinye mu la
hebwa kandi. 25 Mu-
ndu a veye nevindu a
la hebwa: nu u ta li
navyo a la nyugwa kali
vya a ve navyo.
26 Na a vola ubwami
bwa Nyasaye ni ndi,
kuli mundu a midza
bugutsa a taga mmaro-
va; 27 na a gona na a
vuka ubudiku nombusu
nibwo bugutsa bu mera
bu viruka a vula ku-
manya ndi. 28 Lirova

lyene lyeng'ini li leta
vyokulia; litu li tanga
kutrula kandi butsitsi,
ku, kandi ambele ma-
komelu mulidete. 29
Navutswa lwa mbele
ga lava nonoho a leta
mbuno, kigira bugesi bu
duki.

30 Na a vola, Ku le-
ng'anyaki ubwami bwa
Nyasaye? muluguno ki
lwa ku li fwananya?
31 Bu fwanana nolu-
gutsa lwelisatsi inyinga
ya lu tagangwa mma-
rova yilu lu veye luke-
keke ku bugutsa bwosi
bu vedza mulirova, 32
navutswa lwa bu taga-
ngwa bu mera bu vita
tsingutsa tsyosi bu tru-
lidza tsisaga tsinene
kali manyonyi gegulu
ga nyala kugunza hasi
mkiriri kyomusala.

33 Ya va volera li-
ng'ana lilye mutsingu-
no tsinyingi ku yitsi
kuli va nyala kuhulira;
34 navutswa bugira lu-
guno si a va volera
mba; kandi lwa va li
veng'ini ya vuulira avi-
gidzwi veve tsyosi.

35 Kumugamba ku-
no lwa gwa li mgolova
ya va volera, Kwambu-
ke ku tsie lungereka
lundi. 36 Lwa va mu-
la kuvolera kiduma va
tsie ingo, va mhila ku-
li ya lange muliatu.
Kandi ya va halala na-
ye twatu tundi tukeke-
ke. 37 Kihutsutsi ki-
mbuudza kya vuka, vi-
guvuli ni vi duya liatu,
lya duka li itsula ma-
dzi. 38 Mwene ya li
na a ve muliatu hanyi-
ma na a gona tsindolo
ku kituli: ni va mbu-
kidza ni va mbolera,
Mwigidzi, si ki li kindu
kuive, ku kudze? 39
Na a vuka na a jiamba-
kanya imbuudza na a
volera inyanza, Kiri-
ng'una u lengere. Ne-
mbuudza ya hera, ni gu
va mulengera munene.
40 Na a va volera, Ni-
ki kigira mu tidza ndi?
Si mmanyi kuva neli-
suuvira mba. 41 Ma
va tia munonono, ni va
volerana, Ibwaha uyu,
kali imbuudza nenya-
nza i mhulire?

5 Va duka lwange-
reka lundi lwenya-
nza mkivala kya vaGa-
dara. 2 Lwa yika mu-
liatu nonoho va vugana
nomundu wa trula mbi-

lindwa wa li nomwoyo
mubi, 3 wa li ya me-
nya hagati yevilindwa;
si ha veye nomundu ka-
li mulala wa nyala ku-
mboha, kali neminyolo.
4 Ya bofwa kanyingi
nevivya neminyolo, ne-
minyolo kya gudulwa
nevivya vya kalugwa,
kali si ya li ho mundu
wa nyala kumkiring'u-
nya. 5 Tsinyinga tsyo-
si ubudiku nombusu ya
li mvigulu nambilindwa
na a lira ni i kalaga na-
magina. 6 Navutswa
lwa ya lola Yesu na a
kikiri hale ya nyagula
na a msigamira, 7 na
a lira nomwoyo munе-
ne na a vola, Ku veye
ndi nive, Yesu Mwana
wa Nyasaye wa li igulu
ya vyosi? Nku laama-
nnya na Nyasaye u ta
ndamanya mba. 8 Ya
msala ndi, kigira ya
mbolera, Trula mmu-
ndu, mwoyo mubi. 9
Ya mteva lyeta lilyo ni-
bwaha? na a mbolera
lyeta lyange ni Legeo-
na: kigira ku veye va-
nyingi. 10 Na a sala
munonono a ta kyi ku-
nga mkivala mba. 11
Kya li ho himbi mki-
gulu kyayo kinene kye-
tsimbitsi ni tsyaya. 12
Kya msala ni kyi vola,
U ku tume ku tsie ku
tsimbitsi ku ingire mu
tsyenetsyo. 13 Nono-
ho Yesu ya kyi ha
munwa. Nimyoyo mibi
kya trula ni kyi ingira
mu tsimbitsi: kyayo
kyosi kya selengeta tsi-
mbiru kukyanegiru ni
ki tsia munyanza (tsya
li elfeen, namusiya) ni
tsi kudza munyanza.
14 Navo va li avayi
viruka, ni va vola ama-
ng'ana midala, na mki-
vala. Ni va trula kulola
ga li ni ga kolangwa.
15 Ni vadza ku Yesu,
ni va mlola wa gumirwa
amademone, wa lange
nelegeona ni ikala ni
ivika tsingubo na a ho-
mata: ni va tia. 16
Navo va lolanga va va
volera ga kolwa kumu-
ndu wa gumirwa na-
mademone, kandi ama-
ng'ana getsimbitsi. 17
Ni va tanga kumsala
kutrula mkivala kyavo.
18 Lwa ya mula kui-
ngira muliatu, wa li na a
gumirwa namademone
ya msava a ve halala
naye. 19 Navutswa

Yesu ya mwambakanya
na a mbolera, Tsia ingo
wowo mbandu vovo u
va volere vindu vinene
ndi vyoMwami a ku ko-
leye na a ku vera tsi-
mbabusi. 20 Na a tsia
na a tanga kwilwadza
muDekapoli vindu vi-
nene ndi vya Yesu ya
mkolera: na vandu vosi
va genya.

21 Yesu lwa ya li na
a mula kwambuka ni
liatu kandi lwengere-
ka lundi, avandu vanyi-
ngi va mbungira: naye
ya li na a va himbi ne-
nyanza. 22 Henza, ya-
dza mulala ku vakulu-
ndu vesunagogi, lyeta
lilye lya langwa Yairo,
naye lwa ya mlola ya
gwa mvirenge vivye, 23
Na a sala munonono
na a vola, Mkana wange
mkekeke a lenya kuku-
dza; udze u vikeku mko-
no gwugwo vutswa a
honnywe, a la hindira.
24 Na a tsia halala na-
ye, navandu vanyingi va
mlonda, ni va mmina.

25 Ku, mkuli mulala
wa li na a lwala na a
tadza masahi mihiga
likumi nekyiviri, 26 Ya
ka kupidzwa kivi mu-
nonono na vakumu va-
nyingi, na a mula vyosi
vya ya li navyo na a
vula kuhona, navutswa
lukudzo lwa dinya, 27
lwa ya hulira amang'a-
na ga Yesu, yadza nyu-
ma mkiduma na a mdira
kuingubo yeye. 28 Ya
vola ni mbe kudira tsi-
ngubo tsitsye vutswa,
nda hona. 29 Nonoho
litadza lya masahi gege
lyuma; na a manya
mmbiri ya honnywa
ulukudzo yilwo. 30
Nonoho Yesu na a ma-
nya mwene tsingulu tsi
truli kuye yekevuka
mkiduma na a vola,
Ibwaha u ndiye kutsi-
ngubo tsyange? 31
Avigidzwi veve va
mbolera, U lolanga ki-
duma ni ki ku mina,
kandi u vola, Wa ka
ndira ibwaha? 32 Na
a henza tsimbega tsyo-
si kulola wa kolanga
kindu yiki. 33 Navu-
tswa mukuli ya tsia na a
degera na a manya kya
koleywi, yadza na a
gwa hasi imbiri wewe
na a mbolera liguli lyo-
si. 34 Na a mbolera,
Mwana ange, lisuuvira
lilyo li ku honnyi, ge-

nda vulahi u veye mu-
lamu.
35 Na a ki vola, vadza
vomkulundu wesunago-
gi va volanga, Mwana
wowo u kudzi, u nya-
ngidzira ki kandi mwi-
gidzi? 36 Lwa ya hu-
lira ling'ana lya vola-
ngwa, nonoho ya mbo-
lera mkulundu wesuna-
gogi, U ta tia mba,
suuvira vutswa. 37 Si
ya ha mundu munwa
kumlonda mba, Petro
na Yakobo na Yohana
amwavo Yakobo ve-
ng'ini. 38 Ya duka
hanyumba yomkulundu
wesunagogi na a lola
lyoga navashomanga
navakupanga tsikwile
munonono. 39 Lwa ya
ingira, na a va volera,
Niki kigira mu kolanga
lyoga na mu shoma?
mkana si a kudzi mba,
navutswa a gonanga
tsindolo. 40 Ni va
mseka munonono, na-
vutswa lwa ya va tru-
lidza vosi, na a tsia ha-
lala na ise na nyina
womkana navo va li
naye, ni ingira ha mka-
na ya li na a gona. 41
Na a mgimira mwana
mkono gwigwe, na a
mbolera, Talita kumi,
ga li kumbolera, Mka-
na, nku volera, vuka.
42 Nonoho mkana ya
singira na a genda ki-
gira ya li nemihiga li-
kumi nekyiviri. Ni va
genya ligenya linene.
43 Na a va volera ligu-
li va ta volera mundu
kali mulala. Na a va
volera, a hebwe vyoku-
lia.

6 Ya trula yaho ni
idza mkivala kikye;
avigidzwi veve va mlo-
nda. 2 Lwa ga duka ma-
honga ya tanga kwilwa-
dza mwisunagogi; va-
nyingi ni va mhulira va
genya ni va vola, Vindu
vya a veye navyo vi tru-
la haliki? Yibu nubu-
geri ki a hebeywi? ka-
li miinzi minene ndi kyi
kolwe nemikono kyi-
kye? 3 Uyu si a li mba-
dzi? mwana wa Maria,
amwavo wa Yakobo no-
Yose no Yuda no Simoni?
Na vabotso veve si va li
hano halala nakwinye?
Ku, va mbihirirwa. 4
Navutswa Yesu ya va
volera, muprofeti a le-
gwa vutswa mkivala
kikye, na mbiko veve,
na munyumba yeye he-

ng'ini. 5 Si ya nyala
kukola miinzi minene
yaho, ya vika mikono
ku vandu va lwalanga
vakekeke vutswa na a
va honnya. 6 Ya ge-
nya kigira va sula ku-
suuvira.
Na a tsia mmadala
ga li yo ni igidza.
7 Ya langa avaliku-
mi navaviri na a ta-
nga kuvahila sivaviri
sivaviri, na a va ha tsi-
ngulu kutrulidza myo-
yo mibi. 8 Ya va ha
munwa va ta vugula
kindu kyokugendira
nakyo, impimbo ye-
ng'ini; va ta vugula ki-
sigolo, nobukima, ne-
tsirupia mulukanda. 9
Navutswa vivike vila-
tu; va ta vika makoti
gaviri mba. 10 Na a
va volera, Inyumba ya
mu tsia kuingira kuyo
mmenyi mu, mu duke
mwenya kutsia ahandi.
11 Vosi va mu sula ku-
ingira, nava sula ku-
muhulira, lwa mu tru-
layo, mweye ulutu lu
vedzanga ku virenge
hasi lu ve kindu kuva-
vuulira. 12 Ku, va
trula ni vilwadzira, ni
va vola, avandu viga-
nire. 13 Ni va truli-
dza amademone ma-
nyingi, ni va vaka na
maguta vanyingi va
lwalanga, ni va va ho-
nnya.
14 Herodi, mwami
ya hulira amang'ana
gege (lyeta lilye lidzo-
minywa mkivala), na a
vola, Yohana mbatidzi
u vuki, u truli mbaku-
dzi, yiki ni kigira mii-
nzi minene kyi kolwa
naye. 15 Navandi va
vola, Uyu nuElija;
avandi va vola, Uyu
numuprofeti, kinga a
fwana muprofeti. 16
Navutswa Herodi lwa
ya hulira ya vola, Uyu
naye Yohana wa nda
kalaga mutwi gwigwe;
u vuki, u truli mbaku-
dzi. 17 Kigira ya vo-
la ndi, Herodi ya li na
hila mundu kumgumira
Yohana na a mvika
munyumba yavaha-
mbe, kigira ya kola
ndi ni yiki. Herodiya
mkuli wamwavo wewe
Filipu wa ya hila. 18
Yohana ya li na a mbo-
lera, Si vu li vulahi ive
u ve nomkuli wamawa-
vo wowo. 19 Yiki ni
kigira Herodiya ya hi-

ngana naye yenya ku-
mita, navutswa si ya
nyala mba. 20 Kigira
Herodi ya tia Yohana
ya li na a manya a veye
mundu wa lungika no-
mtakatifu; ya mlinda
kandi lwa ya mhulira ya
henda mwoyo munono-
no na a mhulira nobu-
yanzi. 21 Lwa lya du-
ka lidiku lilahi, Herodi
ku lidiku lilye lyokwi-
vulwa, ya va dekera
avanene veve, nava-
nyampara veve nava-
kulundu veGalilaya.
22 Ya ingira mukana
wa Herodiya na a vina
na a mtsantsalikidza
Herodi nava vikala na-
ye kulia; mwami ya vo-
lera mkana, U nteve
kyi u yanza, nda ku
ha. 23 Yivoha nama-
ng'ana na a vola, Vyo-
si vya u li nteva nda
ku ha, kali i ve inusu
yobwami bwange. 24
Ya trula na a teva nyi-
na wewe, Nda mteva
ki? Ya mbolera, Mutwi
gwa Yohana mbatidzi.
25 Nonoho yingira
bwangu wa mwami, na
a teva, na a vola, Nye-
nya u mpe nonoho ndi
mutwi gwa Yohana
mbatidzi ku ludigi. 26
Mwami ya henda mwo-
yo munonono; navu-
tswa kigira lya ya li
kuvola na kigira avika-
la halala naye si ya ya-
nza kumwambakanya.
27 Mwami ya li na a
hila mundu na a mbo-
lera, mutwi gwa Yoha-
na gu letwe; uyu ya
tsia na a mkalaga mu-
twi munyumba yava-
hambe; 28 Na a leta
mutwi gwigwe kuludigi
na a mha mkana: no-
mkana ya mha nyina
wewe. 29 Navigidzwi
veve lwa va hulira va-
dza va vugula mbiri
gwigwe ni va ta mkili-
ndwa.

30 Navatumwa vivu-
gana wa Yesu ni va
mbolera vyosi vya va
li kukola na ga va li
kwigidza. 31 Na a va
volera, Mudze mwinye
veng'ini mwigendanya-
ma mu sose kakuzuzu;
va li va ve vanyingi
vadza ni va tsia, si va
nyola inyinga yokula-
gira. 32 Ni va trula
ni va tsia mwigenda-
nyama kalaha muliatu.
33 Ku, avandu va va
lola ni va mmanya, ni

va genda hasi va trula
mmadala gosi ni va va
vita ni va vunga ha ya
li. 34 Na Yesu lwa ya
trula na a lola avandu
vanyingi ya va vera tsi-
mbabusi kigira ya va
lola va fwananga ma-
kondi si ga li namwayi
halala; ya tanga kuvi-
gidza vindu vinyingi.
35 Lwa ya li ni ya ka
mwama isi avigidzwi
veve vadza kuye ni va
mbolera, Hano nimwi-
gendanyama nelidiku
lyenya kuvita. 36 U
va volera va gende, va
tsie mkivala kya goda-
nga hano na mmadala
vigulire ubukima, kigi-
ra si va veye navyoku-
lia mba. 37 Yesu ya
va tivulira na a va vo-
lera, Mu va he kulia.
Va mbolera, Ni ku tsie
kugula ubukima bwe-
denario mia tsiviri ku
va ha va lagire? 38
Ya va volera, Mu veye
nimilango kyanga? mu
tsie kulola. Lwa va
manya va vola, Kyi ve-
ye kyitanu, netsisudzi
tsiviri. 39 Ya va vo-
lera, vikalidza vosi tsi-
mbaso netsimbaso mki-
guti. 40 Vikala ni va
kola tsimbaso tsyama-
kumi likumi netsyama-
kumi gatanu. 41 Ya
vugula milango kyitanu
netsisudzi na a henza
igulu na a santidza na
a meganya milango na
a va ha avigidzwi veve
va vike imbiri wavo;
netsisudzi ya tsi kalu-
nyira vosi. 42 Va la-
gira vosi ni viguta. 43
Va vungidza vihinda li-
kumi naviviri vi zuye
amadonye ga tigula ne
vyetsisudzi. 44 Navo
va li ni va lagira va li
elfu tsitanu, vatsatsa.
45 Nonoho ya va ha
avigidzwi veve munwa
vingire muliatu va tsie
imbiri lwangereka lu-
ndi Betsaida, naye a ki
volera avandu va ge-
nde. 46 Lwa ya ka mu-
la kuvachelidza, mwe-
ne ya tsia mkigulu ku-
sava. 47 Lwa ya li ni
ya ka mwama isi liatu
lya li munyanza hagati,
naye ya li yeng'ini ku-
marova. 48 Na a va
lola va tŭmeywi lige-
ndidza liatu, kigira
imbuudza ya hingana
navo, Mmlindo gwa ko-
la gine yadza kuvo na
a genda kumadzi; ye-

nya kuvavita. 49 Lwa
va mlola na a genda
kumadzi, va gunaguna
ni kigingi, ni va lira.
50 Vosi va mlola ni va
henda myoyo. Nonoho
ya va volerana na a
vola, Mweleminye, ni-
nze, mu ta tia mba.
51 Na a nina ha va li
muliatu; imbuudza ya
kiring'una; ni va goswa
munonono, ni va genya.
52 Va li ni va vula ku-
manya ligennya lyemi-
lango, kigira mwoyo
gwavo gwa vula kuhu-
lira.

53 Lwa va kambuka
va duka mkivala kya
Genesareta, ni visunda
himbi noluginga. 54
Lwa va mula kutrula
muliatu va mmanya,
55 Va nyagula mki-
vala kyosi, ni va ta-
nga kuleta mvituli ava-
lwalanga ha va huli-
ra ya li. 56 Ha hosi
ha ya ingira mtudala
kinga mmadala kinga
mkivala va vika ava-
lwalanga ku tsinzira ni
va msala va dire luki-
giti lweng'ini lwengu-
bo yeye; na vosi va li
ni va mdira va ho-
nnywa.

7 Ku va vungana
kuye vaFarisi na-
vandi avang'oli va tru-
la Yerusalemi. 2 Lwa
va lola avalala ku vi-
gidzwi veve va lagira
namamisu ni va ti saa-
vi, va lega. 3 (Vafa-
risi navaYuda vosi ni
va vula kwisaava muno-
nono mikono si va lagira
mba, va gumira miima
kyavakulundu. 4 Lwa
va trula mkitu si va
lagira mba, va vula
kwisaava. Vi li vindu
vinyingi vindi vya va
vugirira kugumira,
kwogidza visanda, ne-
tsinyingu, nevisufuria.)
5 Ku, vaFarisi na va-
ng'oli va mteva, Niki
kigira avigidzwi vovo
va sula kulonda miima
kyavakulundu, ńavu-
tswa va lagira nama-
misu? 6 Ya va tivuli-
ra, na a va volera, Isa-
ya, ya profeta vulahi
ku mwinye, avigiki, ku-
li amang'ana ga ng'o-
lwa,

Avandu yava va nzi-
dzominya neminwa
kyavo,
Navutswa myoyo
kyavo si kyi vugiri-
ra mba.

7 Butumekiri bwa ve-
nya kuntumekira
bu li vutswa,
Ni vigidza magidzo
gemiima kya va-
ndu.
8 Mu leka amang'ana
ga Nyasaye, mwenya
kugumira miima kya-
vandu kuli kwogidza
tsinyingu, nevisanda,
nevindu vinyingi vindi
ku yivi mu kolanga. 9
Ya va volera, Liguli
mu sulanga amang'ana
ga Nyasaye, mwenya
kugumira miima kye-
nyu. 10 Mosi ya vola,
Widzominye dada wowo
na mama wowo; kandi
wa nyega ise kinga nyi-
na, likudza, a kudze:
11 navutswa mwinye
mu vola, Niva mundu a
volera ise kinga nyina,
Ni korbana, (li vedza-
nga kuvola ni kikululi-
ra) vyosi vya nku kole-
ranga; 12 si mu mleka
kandi a va kolera ise
kinga nyina, kindu, 13
miima kyenyu kya
mwigidzi, kyi kola ama-
ng'ana ga Nyasaye ga
ve vutswa; nevindu vi-
nyingi vindi ku yivi
mu kolanga. 14 Ya
langa vandu vosi na
a va volera, Mu mbu-
lire vosi, mu manye:
15 si ki li kindu kya li
ilwanyi yomundu ki li
mwingira ki nyala ku-
mkola mubi; navutswa
vindu vya trula mmyo-
yo gwigwe ni yivi vi
nyala kumkola mubi.
17 Lwa ya mula kui-
ngira munyumba ku-
trula mbandu avigi-
dzwi veve va mteva lu-
guno yilwo. 18 Na a
va volera, Mwinye ka-
ndi mu vula kuhulira
ndi? Si mu manya mba
vindu vyosi vi veye
ilwanyi ni vi ingira
mmundu si vi nyala
mba kumkola mubi;
19 yiki ni kigira, si vi
ingira mmwoyo mba,
vi tsia mmunda vi la
trula kandi ilwanyi,
vya gasidzwa ndi vyo-
kulia vyosi. 20 Kandi
ya vola, yivyo vya tru-
la mmundu vi nyala ku-
mkola mubi. 21 Vi tru-
la mmyoyo kyavandu,
tsigunaguni tsindama-
no, na kukola buheyi, na
kutsia mbakana, neli-
luminda, 22 na kwiba,
na kukayirwa, nobuga-
di, nekirage, nemoni
imbi, namanyego, no-

kwihaka, nobusiru. 23
Vindu yivi vyosi vidamano
vi trula musi ni vi
kola mundu a ve mubi.
24 Ku, ya trulayo na
a tsia mkivala kya Tire
neSidone. Ya ingira
munyumba, si yenya
mundu kumanya mba;
navutswa si ya nyala
kuviswa mba. 25
Mkuli mulala mkana
wewe ya li nomwoyo
mubi ya hulira a li mu,
ni idza na a gwa ha virenge
vivye. 26 Mkuli
oyo ya li na a ve
mGreki . mSirofenike
yivulwa ndi, ya msala
a trulidze lidemone
mmkana wewe. 27
Navutswa Yesu ya
mbolera, Avana va tange
kwiguta; si vu li
vulahi kuvugula ubukima
bwavana bu sikisirwe
tsimbwa. 28 Ya
tivula, na a mbolera,
Nyee, Mwami, navutswa
tsimbwa tsi lia
amadonye gavana musi
mwemeza. 29 Ya
mbolera, Kigira u voye
ling'ana yili, u tsie
ingo; lidemone li muli
kutrula mmkana wowo.
30 Lwa ya duka munyumba
yeye, ya nyola
lidemone li muli kutrula,
mkana ya gona kukituli.
31 Kandi ya trula
mkivala kya Tire neSidone,
na a duka inyanza
ya Galilaya, na a
vita hagati ya kivala
kya Dekapoli. 32 Va
mletera mundu wa hana
matu wa yovoya vutswa;
va msava a vike
mkono kuye. 33 Ya
mtrulidza mbandu na a
mhila ha luvega, na a
vika videte vivye mmatu
gege, na a kupa
mate na a dira kululimi:
34 ya henza higulu
na a hwuguma, na a
mbolera, Efeta, li vedzanga
kuvola, Igulwa.
35 Nonoho amatu gege
gigulwa namugoye
gwolulimi gwa voholo-lwa
na a vola vulahi.
36 Ya va ha munwa
va ta volera mundu;
navutswa vilwadza munonono,
va sira amang'ana
gege gokwambakanya.
37 Ligenya
va genya munonono
ni va vola, U koli
vindu vyosi vulahi; u
koli wa hana matu a
hulire, na vasiru va vole.

8 Mmadiku yugo ki-
duma kya li ni ki
ve kinene, ni va vula
kuva nevyokulia, Yesu
ya langa avigidzwi veve
na a va volera, 2 Mbe-
ra kiduma tsimbabusi,
kigira kalunu va menyi
ninze madiku gabaka,
va ta li nekindu kyoku-
lia mba; 3 niva mba
volera va tsie tsingo
tsyavo va vula kulia va
la tümwa kuinzira kigi-
ra avandi va trula hali.
4 Avigidzwi veve va
tivula, ni va vola, Mu-
ndu a la nyala kunyola
haliha mwigendanya-
ma vyokulia vigute ya-
va vosi? 5 Yesu ya va
teva na a vola, Mu ve
nemilango kyanga? Va
mbolera kyi veye kyi-
tanu nakyiviri. 6 Na
a va ha vandu munwa
vikale hasi kumarova;
ya vugula milango kya
li ni kyi ve kyitanu na
kyiviri, na a santidza
na a meganya, na a va
ha avigidzwi veve va
gavanye; ni va vika
imbiri wa vandu. 7 Ka-
ndi va li ne tsisudzi tsi-
nkekeke: na a mula
kusantidza ya va vole-
ra va gavanye kandi
yitsi. 8 Va lagira ni
viguta: ni va vungi-
dza vihinda vitanu na-
viviri vi zuye amado-
nye ga tigula. 9 Va li
ni va ve elfu tsine: na
a va volera va tsie. 10
Nonoho ya li ku ingira
muliatu halala navigi-
dzwi veve ni vadza
mkivala kya Dalama-
nuta.
11 Na vaFarisi va tru-
la, ni va tanga kumte-
va, venya kulola kyo-
kulolekidzira kya trula
migulu, ni va mgeri-
dza. 12 Na a. herana
munonono mmwoyo
gwigwe, na a vola, Ni-
ki kigira avandu yava
venya kulola kyokulo-
lekidzira? Kyokulole-
kidzira si ki la kadza
kuvahebwa mba. 13
Na a va leka ni ingira
kandi muliatu, na a tsia
engereka.
14 Vivirira kuvugula
vyokulia; va li na mu-
lango mulala gweng'ini
muliatu. 15 Na a va
gerehidza na a vola,
Henzako, mu gelihe vu-
lahi mamera ga vaFari-
si na mamera ga Hero-
di. 16 Ni va gunagu-
na, ni va vola, Si ku

veye novukima mba.
17 Yesu na a ga ma-
nya, ya va volera, Ni-
ki kigira mu gunaguna
kigira mu vula kuva
novukima? Si mu ma-
nya, si mu hulira mba?
Mwoyo gwenyu gu ki-
kiri mutinyu? 18 Mu
veye na tsimoni, si mu
lola mba? kandi mu
veye namatu, si mu
hulira mba? si mwizu-
litsa mba? 19 Lwa
nda meganya milango
kyitanu mu va li elfu
tsitanu, mwa vungidza
amadonye vihinda vya-
nga? Ni va mbolera,
Likumi naviviri. 20
Lwa nda meganya kyi-
tanu nakyiviri mu va li
elfu tsine, mwa vungi-
dza amadonye vihinda
vyanga? Na va mbo-
lera, Vitanu naviviri.
21 Na a va volera, Mu
kikiri kumanya?

22 Ku, va duka Betsa-
ida. Ni va mletera mu-
ndu wa huduka tsimo-
ni, ni va msala a mdi-
re. 23 Na a mgumira
mkono mundu wa hu-
duka tsimoni, na a mhi-
la ilwanyi ya lidala;
lwa ya ka kupa amate
mtsimoni tsitsye, na a
vika ku makono, ya
mteva, U lola kindu?
24 Naye na a henza na
a vola, Ndola vandu;
va fwana misala kya
genda. 25 Ku, kandi
ya vika mikono kutsi-
moni tsitsye; naye na a
henzelidza, na a ho-
nnywa, na a lola vulahi
vindu vyosi. 26 Na a
mbolera, tsia ingo, U
tingira midala mba.

27 Ku, Yesu ya trula
navigidzwi veve kutsia
mmadala ga Kesaria
Filipu; na a ve kunzira
ya teva avigidzwi veve
na a va volera, Avandu
va vola inze nibwaha?
28 Wa tivula ni va vo-
la, Yohana mbatidzi;
navandi va vola, Elija;
na vandi va vola mula-
la ku vaprofeti. 29
Ma ya va teva, Navu-
tswa mwinye mu vola
inze nibwaha? Petro
ya tivula na a vola, Ive
niKristo. 30 Na a va-
mbakanya va ta volera
kali mundu mulala.

31 Na a tanga kuvi-
gidza vindu vinyingi,
na a vola, Mwana wa
Adamu a la kadza ku-
kupidzwa kivi munono-
no, na a sulirwa nava-

kulundu, navasalisi va-
nene, navang'oli, ni
itwa, nyuma yamadiku
gabaka a la vuka ka-
ndi. 32 Ya vuula ama-
ng'ana yuga. Petro na
a mnyola na a tanga
kumlemba. 33 Ni eke-
vuka na a lola avigi-
dzwi veve na a mwa-
mbakanya Petro na a
mbolera, Tsia nyuma
wange, Setani; ive si u
londa vindu vya Nya-
saye, navutswa vindu
vyavandu. 34 Ya langa
vandu navigidzwi veve
na a va volera, We-
nya kunonda, yigaye, a
ginge msalaba gwigwe,
a nonde. 35 Mundu ni
yenya kusola buhindiri
uyu a la kadza kubugo-
tidza; navutswa uyu a
gotidza buhindiri kigi-
ra ni inze nevangeli, a
la kadza kubusola. 36
I la kadza kumkonya
ki mundu na a ve ku-
nyola vindu vyosi vya
hasi hano na a gotidza
buhindiri bwebwe? 37
Mundu a la gulira ki
buhindiri bwebwe? 38
Kigira mundu a gumi-
rwa tsisoni kigira ku
inze namang'ana gange
mbandu yava va li ni-
tsimbi ni va kiri ubu-
heyi, Mwana wa Adamu
a la gumirwa tsisoni
kigira ku uyu lwa a li
duka nolukumu lwa Ise
wewe netsingelosi tsi-
9 takatifu. 1 Kandi
ya va volera, Liguli,
inze mbolera, va singi-
ra hano avandi va ta li
kudza va vula kwidza
va lole ubwami bwa
Nyasaye budza netsi-
ngulu.
2 Nyuma ya madiku
gatanu nelilala Yesu ya
vugula Petro na Yako-
bo na Yohana, na a va
hila mkigulu kitambi
va li veng'ini: ya giru-
nkunya na a loleka
imbiri wavo nilindi li-
gondo. 3 Tsingubo tsi-
tsye tsya gwa tsindavu
munonono, mundu wa
kivala si a nyala kutsi-
lavidza ndi. 4 Elija na
Mosi va loleka kuvo ni
va volerana na Yesu.
5 Petro ya tivula na a
volera Yesu, Mwigidzi,
nuvulahi ku ve hano;
Ku lombe vidioli viba-
ka; kilala ki ve kikyo,
nekilala ki ve kya Mo-
si, nekilala ki' ve kya
Elija. 6 Kigira ya vo-
la ndiyo si ya manya

amang'ana gokutivula
mba; va tia munonono.
7 Malesi gadza ni ga
va kinga: ga trula
mmalesi amang'ana ga
vola, Uyu nuMwana
wange wa nyanzeywi
mu mhulire. 8 Nonoho
vekevuka, si va lola
mundu kali mulala, Ye-
su yeng'ini navene.
9 Lwa va li va trula
mkigulu, ya vambaka-
nnya va ta volera mu-
ndu vindu vya va ka lola,
va linde Mwana wa Ada-
mu a vuke kutrula mba-
kudzi. 10 Ku, va visa
amang'ana ni va teva-
na, i ve ki kuvuka ka-
ndi kuvakudzi. 11 Va
mteva ni va vola, Niki
kigira avang'oli va vo-
la, tanga Elija a la du-
ka? 12 Na a va vole-
ra, Liguli, Elija a tanga
kuduka a lombe vindu
vyosi: kandi i ng'ole-
zywi, Mwana wa Ada-
mu a la kupidzwa kivi
vindu vinyingi na a le-
gwa. 13 Navutswa
inze mbolera, Elija ya
ka duka, va ka kola ku-
ye vyosi vya va yanza
kuli amang'ana ga
ng'olwa.
14 Lwa va duka ku-
vigidzwi va lola avandu
vanyingi va va kumbi-
ridza, navang'oli va te-
vana navo. 15 Nonoho
avandu va genya mu-
nonono, va nyagula ku-
ye va mchelidza. 16
Na a va teva, Mu teva-
naki navo? 17 Mulala
mkiduma ya tivula na
a vola, Mwigidzi, nda
ku letera muyai wange
wa li nomwoyo gwa si-
ruhala; 18 ni gu mgu-
mira ni gu mtandula,
a kola lifwulu mmunwa
a tsamula amino, a de-
kerana: ku, nda volera
avigidzwi vovo va gu
trulidze; si va nyala
mba. 19 Ya va tivu-
lira na a vola, Lwivulo
lu vula kusuuvira, nda
va halala na mwinye i
lidza nyingaki? Nda
mu lekerana mwinye
nyingaki? mu mlete ku
inze. 20 Va mhila ku-
ye. Lwa ya mlola no-
noho mwoyo gwa mta-
ndula munonono; na a
gwa hasi ya gomagoma
ha luvega na ha luvega
na a trulidza lifwulu.
21 Na a teva ise we-
we, Tsinyingaki zuna
tsya ya jagwa ndi? Na
a mbolera, ya jagwa

inyinga ya ya li na a
kikiri mwana. 22 Ka-
nyingi gwa mluguta
mmuliru na mmadzi
gwenya kumwononya:
navutswa ive nu u va u
nyala kukola kindu, u
ku vere tsimbabusi, u
ku konnye. 23 Yesu
ya mbolera, Nu u va
nu u suuvira vyosi vi
nyaleka kuye u suuvi-
ranga. 24 Nonoho ise
womwana ya lira na a
vola, Mwami, nsuuvira
u nkonye litasuuvira
lyange. 25 Yesu lwa
ya lola avandu va nya-
gula ni va vunga ya
gondokira mwoyo mubi
na a mbolera, Mwoyo
gwa siruhala na gwa
hana matu, nku ha mu-
nwa, trula kuye, u ti-
ngira kandi. 26 Gwa
lira ni gu mtandula mu-
nonono, ni gu trula
mmuyai na a gwa ya
fwana mukudzo; ya li
ndi na vandi va vola,
U kudzi. 27 Navu-
tswa Yesu ya mgumira
mkono na a mginga na
a singira. 28 Lwa
ya mula kuingira mu-
nyumba va li veng'i-
ni avigidzwi veve va
mteva, Niki kigira
kwinye si kwa nyala
kugutrulidza mba? 29
Ya va volera, Ku yugu
si gu nyala kutrula, na-
vutswa ni lisava lye-
ng'ini gu nyala kutru-
lidzwa.
30 Va trulayo na va
londa inzira i vita Gali-
laya; ya li na a yanza
mundu a ta manya
mba. 31 Na a va vo-
lera, Mwana wa Adamu
a la zamwa avandu va
mgumire na va mite;
lwa yitwa nyuma ya
madiku gabaka a la vu-
ka kandi. 32 Navu-
tswa si va hulira vula-
hi amang'ana ku yuga
mba, ni va tia kumteva.
33 Ku, va duka Ka-
purnaume: lwa ya li
munyumba ya va teva
na a vola, Mwa li ku-
hangalidzanaki kuinzi-
ra? 34 Navutswa va
kiring'una: kigira va
kiring'una va li kuha-
ngalidzana kuinzira
ibwaha munene. 35
Yikala hasi na a langa
avalikumi navaviri na
a va volera, Niva mu-
ndu yenya a ve kuta-
nga a la londa nyuma
a ve muyenziri wa vo-
si. 36 Na a vugula

mwana mkekeke na a
mikalidza hagati wavo:
na a mvugula mmako-
no, ya va volera, 37
Vosi va la vugula mwa-
na mulala kuvana va li
ndi nilyeta lyange va
vugirira inze: vosi va
vugirira inze, si va
mbugirira mba, navu-
tswa va vugirira wa
ntuma.
38 Yohana ya mbole-
ra, Mwigidzi, kwa lola
mulala wa trulidza
amademone nilyeta li-
lyo; kwa mwambaka-
nya kigira ya vula ku-
kulonda. 39 Navu-
tswa Yesu ya vola, Mu
ta mwambakanya mba:
si ha li mundu a li kola
miinzi minene nilyeta
lyange wa nyala nono-
ho kunnyega. 40 Na-
ye a vula kukuhingana
a singira halala nakwi-
nye. 41 Wa mu letera
kisanda kyamadzi ku-
nwa kigira mu veye va
ngaKristo, liguli inze
mbolera madunyi gege
si ga la nyala kugota
mba. 42 Navutswa a
li kigitulidza mulala ku
yava vakekeke va suu-
viranga, nuvulahi ku-
ye lugina lunene lu bo-
fwe ku ling'oti na a si-
kiswe munyanza. 43
Niva mkono gugwo gu
kwikigitulidza, u kala-
ge: uvulahi bwokuingi-
ra mihindiri na mkono
mulala, bu vita kuva
nemikono gyiviri, na u
tsie igehena, mmuliru
gu ta nyala kusima-
mba; 45 Niva kirenge
kikyo ki kwikigituli-
dza, u ki kalage; uvu-
lahi bwokuingira mihi-
ndiri u lema, bu vita
kuva nevirenge viviri
na u sikiswe migehe-
na; 47 Niva imoni yo-
yo i kwikigitulidza, u
gi fwudule; uvulahi
bwokuingira mbwami
bwa Nyasaye u li ne-
moni indala, bu vita
kuva netsimoni tsiviri,
na u sikiswe migehena;
48 ha ing'ende yavo
i vula kukudza, nomu-
liru gu vula kusimi-
nywa. 49 Vosi va la
gunaminywa nomuliru.
50 Munyu numulahi:
navutswa niva munyu
gwoneka gu la guna-
minywa naki? Mu ve
nomunyu kumwinye,
mu hambane vulahi.

10 Ya trulayo ni
idza mutsinzako

tsya Yudaya nichenge-
reka ya Yordani: ka-
ndi kiduma kyadza ku-
ye; ya vegidza kandi
kuli mwima gwigwe.
2 Yidza kuye avaFa-
risi va mteva, Numwi-
ma mulahi mundu a
kunge mkuli wewe?
Va li ni va mgeridza.
3 Ya va tivulira na
a va volera, Mosi ya
mbolera amang'ana ki?
4 Va vola, Mosi ya ku
ha munwa kung'ola
ibaruwa yokwavuku-
nya na kumkunga. 5
Yesu ya tivula na a va
volera, Nobutinyu bwe-
myoyo kyenyu ni ki-
gira Mosi ya mu ng'o-
lira amang'ana yuga.
6 Navutswa inyinga
Nyasaye ya lomba vyo-
si ya va lomba musa-
tsa nomkuli. 7 Yiki ni
kigira mundu a la leka
ise wewe nonyina we-
we, na a hambane no-
mkuli weve; 8 Na ya-
va vaviri va la gwa
inyama indala: ku, si
va li vaviri, va veye
inyama indala. 9 Ya-
va va Nyasaye u sanyi
halala, mundu a tavu-
kunya mba. 10 Lwa
va li munyumba avigi-
dzwi veve va mteva
kandi ku ling'ana yili.
11 Na a va volera,
Uyu wa kunga mkuli
wewe na a leta wundi a
veye muheyi: 12 niva
mkuli mwene a kunga
musatsa na a tsia mu-
satsa wundi a kola ubu-
heyi.
13 Va mletera avana
vakekeke a va vike ku
mikono: ku, vigidzwi
veve va va lemba. 14
Yesu lwa ya lola, ya
vihirirwa na a va vole-
ra, Mu leke avana va-
kekeke vadza kuinze;
mu ta vambakanya
mba: ubwami bwa
Nyasaye bu veye bwa
va li ndi. 15 Liguli
inze mbolera, Uyu a ta
li nyola bwami bwa
Nyasaye kuli mwana,
si a la kadza kuingi-
ra mu mba. 16 Ya
va lera, na a va ga-
sidza na a vika ku mi-
kono.
17 Lwa ya li ni ingira
mu inzira, mulala ya
nyagula na a tsia ha
ya li, na a msigamira
na a mteva, Mwigidzi
mulahi, nkola ndi ni
nyale kunyola buhindi-
ri bu ta hera mba?

18 Yesu ya mbolera, U
ngulikiraki mulahi, si
ha li navalahi, mulala
weng'ini, Nyasaye. 19
U manya amang'ana,
U tita mba, U ta kola
ubuheyi mba, U tiba
mba, U ta gina mba, U
ta gada mba, Widzomi-
nye dada wowo na ma-
ma wowo. 20 Na a
mbolera, Mwigidzi, vi-
ndu yivi vyosi nkoli ma-
diku gosi nda tanga
nkikiri muyai. 21 Ye-
su ya mhenza na a
myanza, na a mbolera,
U daka kindu kilala:
vitsia u gule vindu vyosi
vya u veye navyo u va
ha avadaki, nive u la
nyola butugi migulu:
udze, u nonde. 22
Mmoni gwigwe ya gwa
mudamano, lwa ya hu-
lira amang'ana yuga,
na a tsia na a henda
mwoyo: kigira ya li na
a ve nobutugi bunene.
23 Yesu yekevuka na
a volera avigidzwi ve-
ve, Henza, i va tinyira
munonono va li nobu-
tugi bunene kuingira
mbwami bwa Nyasa-
ye! 24 Avigidzwi veve
va genya amang'ana
gege. Navutswa Yesu
kandi a va tivulira, na
a va volera, Avana, i
tinyira avasuuvira bu-
tugi kuingira mbwa-
mi bwa Nyasaye. 25
Ki veye kyangu ing'a-
mia i vita minduhu ye-
sindani, navutswa i ti-
nyira mutugi kuingira
mbwami bwa Nyasaye.
26 Ni va genya muno-
nono, ni va mbolera,
Ibwaha a nyala kuho-
nnywa? 27 Yesu ya va
henza na a vola, Kuva-
ndu si li nyaleka mba,
navutswa si ki veye ndi
ku Nyasaye mba: vi-
ndu vyosi vi nyaleka
ku Nyasaye. 28 Petro
ya tanga kumbolera,
Henza, kwinye ku leki
vyosi na ku londe ive.
29 Yesu ya tivula na a
vola, Liguli inze mbo-
lera, Niva mundu a le-
ke inyumba, kinga
amwavo, kinga vabo-
tso, kinga nyina, kinga
avana, kinga milimi ki-
gira ni inze kandi kigi-
ra nevangeli, 30 uyu a
la nyola makumi ga va
makumi inyinga ya ka-
lunu, tsinyumba, na-
mwavo, na nyina, na-
vana, nemilimi, halala
nokukupa kivi kandi

mu inyinga i lidza a la
nyola ubuhindiri bu ta
hera mba. 31 Vanyi-
ngi vimiranga va la va
vanyuma; na vanyuma
va la va vimiri.
32 Va li ni va ve ku-
inzira, ni vangira va
tsia Yerusalemi; Yesu
ni imira; ni va genya
ni va mlonda ni va tia.
Kandi ya langa avali
likumi na vaviri na a
tanga kuvavolera vindu
vi li mgwira. 33 Na a
vola, Henzako, ku tsia
Yerusalemi; Mwana wa
Adamu a la zamwa,
avasalisi na vang'oli va
la mgumira; ni va mya-
lira a kudze, ni va mhile
wa vageni: 34 yava va
la mseka ni va mkupe
namate, ni va mduye,
ni va mite; na nyuma
ya madiku gabaka a la
vuka kandi.
35 Vadza kuye himbi
Yakobo na Yohana,
avana va Zebedayo, va
mbolera, Mwigidzi,
kwenya ive u ku kolera
vyosi vya ku li ku teva.
36 Ya va volera, Mwe-
nya mmu kolereki? 37
Va mbolera, U ku he
kwikale, mulala kumu-
kono mulungi gugwo
na mulala kumukono
mmosi mulukumu lu-
lwo. 38 Navutswa Ye-
su ya va volera, Si mu
manya kya mu teva-
nga. Mu nyala ku-
nweza kisanda kya
nweza? kinga mu nyala
kubatidzwa nelibati-
dzwa lya mbatidzwa
nalyo? 39 Va mbolera,
Ku nyala. Yesu ya va
volera. Kisanda kya
nweza mu la nweza;
mu la batidzwa neliba-
tidzwa lya mbatidzwa
nalyo. 40 Navutswa
kwikala kumukono mu-
lungi gwange kinga
kumukono mmosi si ki
li kyange kuhaana. 41
Avalikumi lwa va ga
hulira, va tanga kuvi-
hirirwa na Yakobo na
Yohana. 42 Yesu ya
va langa vadze kuye,
na a va volera, Mu ma-
nya avami vavageni va
va tumunya, navanene
vavo va ve netsingulu
kuvo. 43 Navutswa si
ha va ndina kumwinye:
navutswa wenya a ve
munene kumwinye a la
va mutumekiri wenyu;
44 Uyu wenya a ve
mwimiri kumwinye a la
va mutumekiri wavosi.

45 Kigira ni yiki, Mwa-
na wa Adamu si yadza
kutumekirwa, navu-
tswa yadza kutumekira
avandi nokuhaana ubu-
hindiri bwebwe bu ve
litungira lya vanyingi.
46 Va duka iYeriko
Lwa ya li na a trula
Yeriko navigidzwi veve
na vandu vanyingi, Ba-
rtimeyo wa vakula tsi-
moni na a sava vindu,
mwana wa Timeyo, yi-
kala kuinzira ha luve-
ga. 47 Lwa ya hulira
i volwa ni Yesu wa
Nazareta, ya tanga ku-
lira nokuvola, Yesu
mwana wa Daudi, u
mbere tsimbabusi. 48
Navanyingi va mlemba
a kiring'une: navutswa
ya lira munonono, na a
vola, Mwana wa Daudi,
u mbere tsimbabusi.
49 Yesu ya singira na
a vola, Mu mlange.
Ku, va langa mboku, ni
va mbolera, witsuuve,
u singire, a ku langa.
50 Ya leka likoti lilye
na a singira ni idza ku
Yesu. 51 Yesu ya mti-
vulira na a mbolera,
Wenya nku kolereki?
Mboku ya mbolera,
Mwigidzi, nyenya ndo-
le. 52 Yesu ya mbolera,
Tsia vulahi, lisuuvira
lilyo li ku honnyi. No-
noho ya nyola kulola
na a mlonda kuinzira.

11 Lwa va duka hi-
mbi neYerusale-
mi, mBetfage na Be-
tani, mkigulu kya Olive
ya tumunya vaviri ku
vigidzwi veve. 2 Na a
va volera, Mu tsie mi-
dala ku lwangereka ni
mwinye: nonoho lwa
na mingiri mu la nyola
isukiri inyerere i bohe-
ywi, mundu a kikiri
kwikala ku; mu gi bo-
hololе mu gi lete. 3
Niva mundu a mu vo-
lera, Mu koleraki ndi?
mbole, Mwami a jienya;
ku, nonoho a la gi hila
hano. 4 Ku, va trula,
ni va nyola isukiri i
boheywi ha kiliango
ilwanyi kuinzira; ni va
gi boholola. 5 Na va-
lala va singiraho va va
volera, Mu kolaki, mu
gi boholola isukiri? 6
Ku, va va volera ama-
ng'ana kuli ga Yesu ya
ka vola: ma va va le-
kera. 7 Ni va leta
isukiri ku Yesu ni va
vika ku tsingubo tsya-
vo; yikala ku. 8 Na-

vanyingi va vagala tsi-
ngubo tsyavo kuinzira:
navandi va vagala tsi-
siya tsya va li kukalaga
mmilimi. 9 Navimiri
navalondi nyuma va sa-
ngala ni va vola, Ho-
zana; u gasi widza mu-
lyeta lyo Mwami: 10
Bu gasi bwami budza-
nga, bwami bwa Daudi
dada wetu: Hozana ku
hegulu.
11 Yingira Yerusalemi
mitempeli; lwa ya ka
mula kwekevuka ku vi-
ndu vyosi ya li ni ya ka
mwama ya trula na a
tsia Betani halala nava
li likumi navaviri.
12 Na mugamba lwa
ya ka trula Betani ya
li nenzala. 13 Na a
lola mkuyu gwa li hali
gwa li namatu, ni idza
na a gunaguna mbula
nda nyola ku kindu:
lwa ya ka duka ku, ya
nyola ku kindu mba,
amatu geng'ini; kigira
tsi ta li tsindalo tsya-
makuyu mba. 14 Na
a tivula na a gu volera,
Mundu a ta lia kandi
makuyu gogo mihiga
nemihiga. Avigidzwi
veve va ga hulira.
15 Ku, va duka Yeru-
salemi: ni ingira mite-
mpeli, na a tanga ku-
kunga ava li ni va ga-
mannya na va li ni va
gula mitempeli, na a
kunaminnya tsimeza
tsya va li ni va gula
tsirupia, nevisako vya
va li ni va gula maku-
lu; 16 kandi yamba-
kanya mundu a ta gi-
nga kituba na a vita
mitempeli. 17 Ni igi-
dza, na a va volera, Si
i ng'oleywi, Inyumba
yange i la gulikwa
inyumba yokusava ya-
vandu vosi? navutswa
mwinye mu gi kola i ve
inyumba yavivi. 18
Avasalisi vanene nava-
ng'oli va ga hulira, ni
venya kumita: kigira
va mtia, avandu vosi va
genya magidzo gege.
19 Migamba kyosi
lwa ya gwa isi nimwa-
mu ya trula midala.
20 Na mugamba ni
va vita va lola mkuyu
gu niala, liniala lya
trula mmiri. 21 Petro
yizulitsa na a mbolera,
Mwigidzi, henza mku-
yu gwa wa laama gu
niaye. 22 Ku, Yesu ya
tivula na a va volera,
Mu suuvire Nyasaye.

23 Liguli mmbolera,
Uyu a li volera kigulu
yiki, Ive u gingwe, u si-
kiswe munyanza a vula
kuhanahana mmwoyo
gwigwe, navutswa a
suuvira mmwoyo ama-
ng'ana gege ga la ko-
lwa, uyu a la ga nyo-
la. 24 Yiki ni kigira
mmbolera, Vindu vyosi
vya mu sava na mu vi
tevira mu suuvire mu
vi nyoye, mu la kadza
kuvinyola. 25 Lwa mu
singira kusava, niva
mundu a ve kumukole-
ra tsimbi mu msame-
he; i ve Dada wenyu
u veye migulu a mu
samehe kandi tsimbi
tsyenyu. 26 Navutswa
niva mu ta sameha, ka-
ndi Dada wenyu u ve-
ye migulu si a la kadza
kusameha tsimbi tsye-
nyu.
27 Virana ni va duka
kandi Yerusalemi: lwa
ya li na a genda mite-
mpeli, vadza kuye ava-
salisi vanene, nava-
ng'oli, navakulundu;
28 ni va mteva, Ive
u kolanga vindu yivi
ni tsinguluki? kinga
ibwaha wa ku ha tsi-
ngulu kukola vindu yi-
vi? 29 Ku, Yesu ya
va volera, Kandi inze
nda mu teva liteva lila-
la, mu ntivulire, kandi
nda mu volera tsingulu
tsya nkola vindu yivi
natsyo. 30 Libatidza
lya Yohana lya trula
migulu naho mbandu?
mu ntivulire. 31 Ku,
va gunaguna, ni va vo-
la, niva ku la vola, Lya
trula migulu; a la vola,
Niki kigira mwa sula
kumbugirira? 32 Ni-
va ku la vola, Lya trula
mbandu—va tia ava-
ndu: kigira va tia, liguli
vosi va vola Yohana nu-
mprofeti. 33 Ku, va
tivulira Yesu ni va vo-
la, Si ku manya mba.
Yesu ya va volera, Ka-
ndi inze nsula kumuvo-
lera tsingulu tsya nko-
la natsyo vindu yivi.

12 Ya tanga kuva-
volera amang'a-
na mutsinguno. Mundu
ya simika mizabibu na
a lomba lwebo, na a
yava lina lyokumina
mizabibu, ni yombaka
kidioli, na a va ha ava-
limi va mlimire, na a
tsia mkivala kindi. 2
Ku, inyinga yamizabibu
ya tumunya mutume-

kiri kuvalimi a vugula
kuvalimi mizabibu gye-
kizabibu. 3 Ku, va
mgumira ni va mduya
ni va mkunga a tsie
vutswa. 4 Kandi ya
tumunya mutumekiri
wundi kuvalimi; uyu
va mduya namagina ni
va mlasa mmutwi, ni
va mkunga a koleywi
tsindamano. 5 Ku, ya
leta wundi; naye va
mita: navandi vanyi-
ngi; va duya avandi, ni
vita vandi. 6 Ya li na
a va na mulala, mwana
wa yanzeywi: ya mtu-
munya kuvo wa li wa-
nyuma, na a vola, va
la mkolera vulahi mwa-
na wange. 7 Navutswa
valimi yavo va volera-
na, Uyu a veye mwa-
ndu; ku mite, na vindu
vyosi vi la va vyetu.
8 Ku, va mgumira, ni
va mita, ni va mta
ilwanyi ya kizabibu.
9 Mwene wekizabibu a
la kolaki? A ladza ni
ite avalimi na a va he
avandi kizabibu. 10
Si mu somi ling'ola yili:

Ligina lya vombaki
va suye,
Yili li gwiye mutwi
gulwiga;

11 Yiyi i kolweyi no-
Mwami,
Ni ligenya mtsimo-
ni tsyetu?

12 Venya kumgumira;
navutswa va tia vandu;
kigira va manya ya
volera luguno yilu ku-
vo: ku, va mleka, ni va
tsia.
13 Na va hila kuye
avandi kuvaFarisi na
vanga Herodi va mtege
mmang'ana gege. 14
Lwa va duka kuye va
mbolera, Mwigidzi, ku
manya ive u veye weli-
guli, si u tia mundu
mba; kandi si u henza
ligondo lyavandu, na-
vutswa liguli wigidza
inzira ya Nyasaye: nu-
vulahi kutunga ubusu-
tu ku Kesari naho ku-
tatunga mba? 15 Ku
trulidze naho ku ta tru-
lidza mba? Navutswa
ya manya ubwigiki
bwavo na a va volera,
Niki kigira mu ngeri-
dza? mu ndetere ide-
nario, ngi lole. 16 Va
gi leta. Ku, ya va vo-
lera, Kifwananyi yi-
ki ni kya bwaha ni li-
ng'ola lya bwaha? Ni
va mbolera, Vya Kesa-
ri. 17 Yesu ya va vo-

lera, Mu hane Kesari
vindu vya Kesari, ka-
ndi, mu hane Nyasaye
vindu vya Nyasaye.
Ku, va mgenyira mu-
nonono.
18 Va duka kuye ava-
Sadusi ava vola si ha li
livuka mbakudzi; ni va
mteva va vola, 19 Mwi-
gidzi, Mosi ya ku vole-
ra, niva amwavo wo-
mundu a kudze na a
leka mkuli wewe, na a
vula kuleka mwana,
amwavo wewe a hile
mkuli naye a letere
amwavo wewe avana.
20 Va li navamwavo
vatanu na vaviri: wi-
mbiri ya leta mkuli na-
vutswa ya kudza, a vu-
la kunyola avana; 21
Kandi wa kola vaviri
ya hila mkuli, navu-
tswa ya kudza a vula
kunyola avana; kandi
uyu wa kola vabaka ya
kola ndunia: 22 Vosi
vatanu na vaviri si va
nyola avana mba.
Nyuma ya vosi mkuli
mwene ya kudza. 23
Mulivuka lya vakudzi a
la va mkuli wa u liha
kuyava? kigira vatanu
na vaviri va li naye
mkuli wavo. 24 Yesu
ya va volera, Kigira
kya mu gotanga si ki li
yiki naho, si mu manya
mang'ola netsingulu
tsya Nyasaye? 25 Lwa
va li vuka mbakudzi si
va serera, kandi si va
sererywa mba; navu-
tswa va la fwanana ne-
tsingelosi migulu. 26
Kuvakudzi i volwa va
la vukidzwa, si mu so-
mi mkitabu kya Mosi,
mkasala Nyasaye ya
mbolera na a vola,
Inze niNyasaye wa
Abrahama, niNyasaye
wa Isaka, niNyasaye
wa Yakobo? 27 Si a li
Nyasaye wa vakudzi,
navutswa wa va kiri
mwoyo: mu gotanga
munonono.
28 Mulala ku vang'oli
yadza na a va hulira va
tevananga, na a ma-
nya ya ka va tivulira vu-
lahi, na a mteva, Mu gu
liha munwa gu vita mi-
nwa kyindi kyosi? 29
Yesu ya mtivulira na a
vola, Gu vita kyindi
kyosi ni yigu, Mu hu-
lire, Israeli; Mwami
Nyasaye wetu, nu-
Mwami mulala: 30 U
yanze Mwami Nyasaye
wowo namutima gugwo

gwosi, nomwoyo gugwo
gwosi, nobugeri bwu-
bwo bwosi, netsingulu
tsitsyo tsyosi. 31 Gu
kola kyiviri ni yigu, U
yanze mutende wowo
kuli wiyanza. Si qu li
munwa gundi gu vita
yikyi. 32 Kunamgwa
mung'oli ya mbolera,
Ni liguli, Mwigidzi, u
voye vulahi a veye mu-
lala; si ha li wundi: 33
kandi kumyanza nomu-
tima gwosi, nobugeri
bwosi, netsingulu tsyo-
si nokuyanza mutende
wewe kuli yiyanza, i
vita miluka kyosi kya
sambwa ne vya salisi-
rwa. 34 Yesu lwa ya
lola ya tivula nobugeri
ya mbolera, si u veye
hali nobwami bwa Nya-
saye mba. Si ha li no
mundu kandi wa va ne-
tsingulu kumteva lite-
va lindi.

35 Yesu lwa yigidza
mitempeli ya tivula na
a vola, Avang'oli va
vola ndi Kristo nuMwa-
na wa Daudi? 36 Dau-
di mwene ya vola no-
Roho Mtakatifu,

Mwami ya volera
Mwami wange,
Ikala ha mko-
no mulungi gwa-
nge,
Nzidze kukola ava-
sigu vovo va gwa
kisako kyevirenge
vyovyo.

37 Daudi mwene ya
mgulika Mwami; a
nyala ndi kuva mwana
wewe? Avandu vanyi-
ngi va mhulira nobuya-
nzi.

38 Migidzo gege ya
vola, Mu gelihe ava-
ng'oli va yanza kuge-
nda netsingubo tsinda-
mbi, nokuchelidzwa,
39 kandi va yanza vi-
sako vinene mwisuna-
gogi, nevisako vilahi
milia kyavo: 40 Yavo
va lia tsinyumba tsya
vakunzukuli, kandi vi-
gika ni va sava nama-
ng'ana manyingi; yava
va la nyola lidividzwa
linene.

41 Ni ikala himbi ne-
nyumba yetsirupia, na
a henza avandu va tu-
nga tsirupia tsyavo:
navatugi vanyingi va
tunga tsinyingi. 42
Mukunzukuli mudaka
ya duka na a tunga tsi-
senti tsiviri. 43 Ku,
ya langa avigidzwi veve
na a va volera, Liguli,

mmu volera, Mukunzu-
kuli uyu u tungi tsi viti
tsya vandi vosi va tu-
nga: 44 kigira yava
vosi va tungi mbutugi
bwavo; navutswa mbu-
daka bwibwe ya ka tu-
nga vyosi vya a veye
navyo, vyosi vya a hi-
ndira navyo.

13 Lwa ya li na a
ve kutrula mite-
mpeli mwigidzwi wewe
mulala ya mbolera,
Mwigidzi, henza magi-
na ga li ndi netsinyu-
mba tsi li ndi! 2 Yesu
ya mbolera, U lole tsi-
nyumba yitsi tsinene?
si li kadza kutigula li-
gina lilala ku lindi li la
vula kugwihidzwa ha-
si.

3 Lwa ya li ni ikala
mkigulu kya Olive, ite-
mpeli ya li engereka,
Petro no Yakobo no
Yohana na Andreya va
mteva, lwa va li veng'i-
ni. 4 Va vola, U ku
volere vindu yivi vi la
kolwa inyingaki? ka-
ndi lilolekidzira li la va
ki inyinga vindu yivi
vyenya kukolwa? 5
Yesu ya tanga kuvavo-
lera, Mu gelihe, mundu
a ta mu gotidza mba.
6 Kigira vanyingi va
ladza ni lyeta lyange ni
va vola, Inze niye; va
la gotidza vanyingi. 7
Kandi lwa mu li hulira
mahĕ na mang'ana ga
mahĕ mu ta henda myo-
yo mba: vindu yivi vi
la kira; navutswa lihe-
ra li kikiri kuduka. 8
Ihiri i la vukela ihiri,
na bwami bu la vukela
bwami; kandi mvivala
vinyingi lirova li la de-
gera; inzala i la va mu-
lirova; vindu yivi vi
veye litanga lyokukupa
kivi.

9 Mu gelihe, kigira va
la mu tsama mu hili-
rwe mmayala; va la mu
kuya mwisunagogi; mu
la singira imbiri ya
vanyampara na vami
kigira kyelyeta lyange,
mu ve kyokuvamannyi-
ra. 10 Itanga ivange-
li i lilwadzwa mu tsihi-
ri tsyosi. 11 Lwa va
mu hila kumutsama mu
ta henda myoyo imbiri
nililwadza lyenyu: ama-
ng'ana ga mu li nyola
kuinyinga yiyo mu la
vola; kigira si mu li
mwinye mu li vola, na-
vutswa nu Roho Mta-
katifu. 12 Mundu a

la tsama amwavo wewe
a kudze, kandi ise a la
tsama mwana; navana
va la vukela dada no-
nyina, va vite. 13 Mu
la legwa na vandu vosi
kigira kyelyeta lyange:
navutswa u li tinyaku
yidze i ve lihera a la
honnywa.
14 Lwa mu li lola wa-
damana munonono wo-
kwonogonya a singira-
nga ha si vu li vulahi a
singire (a hulire wa so-
ma) va li muYudaya
viruke va tsie mkigu-
lu. 15 Uyu u veye ku
inyumba yeye higulu a
ta kika mba kuingira
mu a vugule kindu kya
li munyumba. 16 No-
yu u veye mmulimi a
ta gerera kuvugula
ingubo yeye mba. 17
Navutswa va la kupi-
dzwa kivi yava va ve
inda na va nyunnya
mmadiku yugo! 18
Kandi mu save mu tiru-
ka mba inyinga yobu-
kindu. 19 Mmadiku
yugo ki la kupidzwa
kivi munonono kuvita
madiku gosi i tanga
inyinga Nyasaye ya lo-
mba vindu vyosi, yi-
dza kuduka inyinga ya
kalunu, kandi mmadi-
ku gosi ga ladza. 20
Kandi niva Mwami a
vula kwimbihidza ma-
diku yugo si ha li no-
mundu wa nyala kuso-
lwa; navutswa kigira
kyavatovoleywi va ya
tovola ya li kugembihi-
dza madiku yugo. 21
Niva mundu a mu vole-
ra, Nguyu Kristo, ki-
nga ngoyo, mu ta mbu-
girira mba. 22 Kigira
ni yiki, vakristo vabehi
va la trula, navaprofe-
ti vavehi, va la leta
vyokulolekidzira vine-
ne nevyokugennya, va-
dze va gotidze vatovo-
leywi niva i nyaleka.
23 Mu gelihe, mmuli
kumbolera imbiri vi-
ndu vyosi.
24 Navutswa mmadi-
ku yugo nyuma ya kivi
yikyo liuva li la ki-
ngwa, nomweli gu la
sula kwaka, 25 netsi-
ng'ining'ni tsyeligulu
tsi la gwa, netsingulu
tsyeligulu tsi la degeri-
dzwa. 26 Inyinga zu-
na va la lola Mwana wa
Adamu yidza namalesi
na a ve netsingulu tsi-
nene nolukumu. 27
Kandi a la tuma tsinge-

losi tsitsye a vungidze
halala vatovoleywi ve-
ve va trula mtsimbuudzi
tsine na va trula kutsi-
ndulu tsyelirova kandi
kutsindulu tsyeligulu.
28 Kalunu mu hulire
luguno lwomukuyu;
lwa lusiya lu veye lu-
doto lu trulidza amatu
mu nyala kumanya
inyinga yokutaga i ve-
ye himbi; 29 Kandi
mwinye lwa mu lola vi-
ndu yivi vi dukanga,
mu manye a veye hi-
mbi liguli ha kiliango.
30 Liguli mmuvolera,
Lwivulu yilu si lu li vi-
ta vindu yivi vyosi vi-
dze vi ve kukolwa. 31
Ligulu kandi lirova li
la vita, navutswa ama-
ng'ana gange si ga la
kadza kuvita mba. 32
Navutswa lidiku yilyo
nenyinga yiyo mundu si
a manya mba, kali tsi-
ngelosi tsyeligulu no-
Mwana, Dada wange
weng'ini a manya.
33 Mu gelihe, mu li-
nde, mu save, kigira
si mu manya tsing'inga
mba. 34 I veye so-
mundu a tsia kuvaya
mkivala kindi, na a leka
inyumba yeye, na a va
ha vatumekiri veve tsi-
ngulu, na a va ha vosi
miinzi kyavo na a mha
wa linda kiliango mu-
nwa a linde. 35 Mu
linde, si mu manya tsi-
ng'inga tsya mwene
inyumba a li duka, ka-
liva mgolova, kaliva
mbudiku hagati, kaliva
inyinga itaywa i lagula,
kaliva mugamba tsuli;
36 gase a la duka bwa-
ngu na a mu nyole mu
gonanga tsindolo. 37
Kandi ga mmu volera,
mbolera vosi, Va linde.
14 Lwa ga li ni ga
vita madiku ga-
viri lipasika nobukima
bu ta li namamera bwa
duka: avasalisi vanene
navang'oli venya ama-
ng'ana va nyala ku-
mgumira nobugeri, va
mite. 2 Navutswa va
vola, Ku ta kola inyinga
ya milia, gase avandu
va la yoga.
3 Inyinga ya li na a
va muBetani munyu-
mba ya Simoni Mugĕri,
lwa yikala kulia, mukuli
mulala ya duka na a
ginga kimuga kyama-
guta genardi yere ge-
tsirupia tsinyingi na a
tunya kimuga ni itulula

kumutwi gwigwe. 4
Navutswa avandu va
kendeka mmyoyo va
vola, Maguta yuga ga
sundulirwaki? 5 Yuga
ga nyala kugamannywa
ni tsirupia tsya vita
tsidenario mia gabaka,
tsi hanwa kuvadaki.
Va mbihirirwa. 6 Ye-
su ya vola, Mu mleke;
mu mkupidziraki kivi?
u nkoleye miinzi milahi.
7 Mu veye navadaki
halala ni mwinye tsi-
ng'inga tsyosi, niva mu
yanze mu nyala kuva-
kolera vulahi: navu-
tswa si mu ve na inze
halala ni mwinye madi-
ku gosi mba. 8 U koli
ga ya nyala kukola; u
duki imbiri kumbakira
umbiri gwange gu te-
bwe. 9 Liguli mmu
volera, mbivala vyosi
ha ivangeli yiyi yilwa-
dzwa gilwadzwayo ka-
ndi ga mkuli uyu u ko-
li ga ve kyokumwizuli-
tsira.

10 Yuda Iskarioti, mu-
lala kuvalikumi nava-
viri ya tsia ku vasalisi
vanene a mtsame, va
mgumire. 11 Lwa va
hulira va yanza, ni va
msuuviridza va la mha
tsirupia. Ku, ya li kwe-
nya inyinga indahi a
nyala kumtsama.

12 Kulidiku li kola li-
lala lyobukima bu ta li
namamera lyelipasika
li itwa, avigidzwi va
mbolera, Wenya ku tsie
haliki kukulombera u
lie lipasika? 13 Ya
hila vaviri ku vigidzwi
veve, na a va volera,
Mu tsie midala, ku, a
la vugana namwinye
mundu wa ginga isio-
ngo ya madzi: mu mlo-
nde; 14 na ha a lingi-
ra mu la volera mwene
inyumba, Mwigidzi a
vola, I li haku inyumba
ha nda lia lipasika na-
vigidzwi vange? 15
Naye mwene a la mu
mannya inyumba inene
i veye higulu, i lombe-
ywi, i tegekeywi: mu la
ku lomberamu. 16 Avi-
gidzwi va trula ni va
tsia midala, ni va nyola
kuli ya va volera: ni va
lomba lipasika.

17 Lwa bwa li bwa
kyira mgolova, yidza
halala nava li likumi
navaviri. 18 Lwa va
li ni vikala ni va lia,
Yesu ya va volera, Li-
quli mmu volera, Mu-

lala ku mwinye a la
ntsama, ni uyu a litsa-
nga ninze halala. 19
Ku, va tanga kuhenda
myoyo ni va mbolera va
mteva sa mulala sa mu-
lala, Ni inze? 20 Na
a va volera, Numulala
kuva li likumi navaviri,
nuyu wa ku megane
naye mkidavo. 21
Mwana wa Adamu a
tsitsanga kuli ya ng'o-
lirwa: navutswa baya-
ye kumundu, Mwana
wa Adamu a tsamwa
naye! bwa li ni bu ve-
ye vulahi kuye niva ya
vula kwivulwa.
22 Ku, lwa va li ni va
lia, ya vugula ubuki-
ma, lwa ya ka mula
kusantidza ya mega-
nyira na a vola, Mu
vugule: yibu numbiri
gwange. 23 Kandi ya
vugula kikombe, lwa
ya ka mula kusantidza
ya va ha: va nwa ku
vosi. 24 Na a va vole-
ra, Yiki namasahi ga-
nge geliluga ga sundu-
kelwa vanyingi. 25
Liguli mmu volera, si
nda nyala kandi kunwa
liama lyemizabibu ntsi-
tse nduke kulinwa lihya
mbwami bwa Nyasaye.
26 Lwa va ka mula
kwimba lwimbu, va
trula ni va tsia mkigulu
kya Olive.
27 Yesu ya va volera,
Mwinye vosi mu la ke-
ndekidzwa: i ng'olwa,
Nda duya mwayi, na
makondi ga la tazuka.
28 Navutswa lwa nda
ka mula kuvukidzwa,
nda mwimirira kutsia
Galilaya. 29 Navu-
tswa Petro ya mbolera,
Kaliva vosi va kendeki-
dzwa, inze si nda nyala
mba. 30 Yesu ya mbo-
lera, Liguli nku volera,
Lero ndi, mbudiku bu-
no itaywa i kikiri kula-
gula kaviri, u la nya-
mbakana kali kabaka.
31 Na a vola nobuti-
nyu munonono, Ni
mbe kukudza nive hala-
la si nda nyala kukwa-
mbakana mba. Kandi
vosi va vola ndina.
32 Ku, va duka mmu-
limi gwa langwa Ge-
tsemane: na a volera
avigidzwi veve, Mwi-
kale hano, ntsie kusa-
va. 33 Ya hila Petro
noYakobo noYohana,
na a tanga kugenya
munonono, na a henda
mwoyo liguli. 34 Na

a va volera, Mbenda
mwoyo liguli i ve kuli
nkudza: mu menye ha-
no, mu linde. 35 Yi-
sunda hakekeke imbiri,
na a gwa hasi kumaro-
va, na a sava, ni i nya-
leka, inyinga yiyi i vite
i mleke. 36 Na a vola,
Abba, Dada, ive u nyala
vindu vyosi; u nsundire
kikombe yiki: navu-
tswa i ta va kuli nye-
nyanga mba, i ve kuli
ive wenya. 37 Yidza
na a va nyola va gona
tsindolo, na a mbolera
Petro, Simoni, U gona-
nga? si u nyala kuli-
ndana ninze isaa inda-
la? 38 Lindi, mu save
mu tingira mbusoni
mba: liguli mwoyo gu
vugirira, navutswa
inyama si i veye ne-
tsingulu. 39 Kandi ya
tsia na a sava, na a vo-
la kandi amang'ana ga
li gembiri. 40 Kandi
yirana na a va nyola
va gona tsindolo; kigi-
ra tsimoni tsyavo tsya li
tsi li duhi; si va manya
gokumtivulira mba. 41
Yidza kuvo kali kaba-
ka, na a va volera, Mu
gone kalunu, mu sose:
i duki; isaa i veye hano;
Henzako, Mwana wa
Adamu a tsamwa mma-
kono gavoni. 42 Mu
singire, ku tsie; henza,
a ntsamanga a veye ha-
no himbi.
43 Ku, nonoho a ki
vola, Yuda mulala ku
va li likumi navaviri,
ya duka, kandi naye
halala avandu vanyingi
va ginga vivavi netsi-
mpimbo, va trula wa
vasalisi vanene nava-
ng'oli navakulundu. 44
Wa mtsama ya ka va
ha kyokuvamannyira,
na a vola, wa mmena
mtsimoni, uyu naye;
mgumire, mu mhile vu-
lahi. 45 Lwa ya duka,
nonoho yadza kuye na
a vola, Mwigidzi, na a
mmena. 46 Va mgu-
mira, ni va mhila. 47
Navutswa mulala ku-
yavo va li ni va singira
himbi ya trulidza kivavi
kikye na a tema mutu-
mekiri womusalisi mu-
nene, na a mkalaga gu-
tu gwigwe. 48 Yesu
ya tivula na a va vole-
ra, mu trulanga nevi-
vavi netsimpimbo ku-
ngumira kuli mu tsia
kugumira mwivi? 49
Madiku gosi nda li mbe-

ye namwinye halala mi-
tempeli, nzigidzanga, si
mwa li kungumira mba:
navutswa i koleywi ndi
kulonda mang'ola. 50
Va mleka vosi, ni viru-
ka.
51 Mwikula mulala ya
mlonda yivika ingubo
yeng'ini kumbiri: ni va
mgumira. 52 Navu-
tswa ya leka ingubo ni
iruka kyahonyo.
53 Ku, va hila Yesu
wa musalisi munene:
kandi va vugana naye
halala avasalisi vanene
vosi navakulundu na-
vang'oli. 54 Petro ya
li na a mlonda hale yidze
a dukemu hamgizi ha
musalisi munene; ni
ikala halala navanya-
mpara ni yota muliru.
55 Vasalisi vanene ne-
kina kyosi venya ubu-
gino kugina Yesu va
mite; va vula kubunyo-
la. 56 Vanyingi va
mgina, navutswa mbu-
gino bwavo bwa vula
kuhambana. 57 Ku,
va singira valala ni va
mgina va vola, 58 Kwa
ka mhulira a vola, Nda
sambula itempeli yiyi
ya li ni yombakwa ne-
mikono, ku kandi mma-
diku gabaka ndadza
nyombaki yindi i lo-
mbeywi bugira miko-
no. 59 Kaliva va vola
ndina, ubugino bwavo
si bwa hambana mba.
60 Ku, musalisi mu-
nene ya singira hagati,
na a teva Yesu, na a
vola, Si u tivula kindu
mba? ni kinduki kya
yava va vola ku ive?
61 Navutswa ya kiri-
ng'una, si ya tivula ki-
ndu mba. Kandi musa-
lisi munene ya mteva
na a mbolera, Ive nuKri-
sto, Mwana wa Mugasu?
62 Yesu ya vola, Inze
niye: lwanyuma mu la
lola Mwana wa Adamu
yikalanga ha mukono
mulungi gwa Wanyala
ni idza mmalesi gegu-
lu. 63 Ku, musalisi
munene ya tandula tsi-
ngubo tsitsye, na a vola,
Kwenyeraki avavuuli
vandi? 64 Mu huliye
manyego: mu vola ki?
Va myalira vosi ni va
vola, nuvulahi a kudze.
65 Valala va tanga ku-
mkupa namate, noku-
mkunika tsimoni tsi-
tsye, nokumduya, no-
kumbolera, Profeta:
navanyampara va mku-

pa ni tsinkovi tsya-
vo.
66 Petro lwa ya li na
a va hasi hamgizi, ya-
dza mukana mulala wo-
musalisi munene; 67
Na a lola Petro yota-
nga muliru, ya mhenza
na a vola, Ive kandi wa
li nu u veye halala na
Nasarene, Yesu. 68
Navutswa ya hangala
na a vola, Si mmanya,
kandi si mbuliranga ga
u volanga mba: naye
na a trula na a tsia ku-
lusimbu, ku, itaywa
ya lagula. 69 Ku,
mkana ya mlola na a
tanga kandi kuvavole-
ra vasingira himbi,
Uyu numulala wa nga-
vo. 70 Navutswa ya
hangala kandi. Lwa ya
ka vita inyinga inkeke-
ke avasingira himbi va
volera Petro, Liguli ive
numulala wa ngavo; u
li wa Galilaya. 71 Na-
vutswa ya tanga kusa-
sama nokunyega, Si
mmanya mundu uyu
wa mu tala lyeta lilye
mba. 72 Ku, nonoho
itaywa ya lagula kavi-
ri. Petro yizulitsa li-
ng'ana lya Yesu ya
mbolera lyokuvola, Ita-
ywa i kikiri kulagula
kaviri ive u la nyamba-
kana kali kabaka. Lwa
ya gunaguna amang'a-
na yugo ya lira.

15 Mugamba ma-
fwefwe, nonoho
vasalisi vanene nava-
kulundu navang'oli ne-
kina kyosi va tevana
mang'ana kukola, ma
va boha Yesu ni va tru-
la naye kumhila wa Pi-
latu. 2 Pilatu ya mteva,
Ive nuMwami wa va Yu-
da? Naye na a mtivuli-
ra, Ive u vola. 3 Vasali-
si va mgina vindu vinyi-
ngi. 4 Ku, Pilatu ya
mteva kandi na a vola,
Si u tivula kindu mba?
henza, vindu vinyingi
ndi vya va ku gemeli-
dzira? 5 Navutswa
Yesu si ya tivula kindu
mba; Pilatu ya genya.
6 Lwa va kola milia
ya nula kuvabohololira
muhambe mulala wa va
mtovola. 7 Ya li mu
mundu mulala ya guli-
kwa Baraba ya li na a
boheywi halala navalu-
mindi vandi va li ni vi-
ta mundu mulilumind a
lyavo. 8 Ku, kiduma
kyisunda himbi ni ki
tanga kumteva a kole

kuli wa nula kuvakole-
ra. 9 Pilatu ya va te-
va, Mwenya mmu bo-
hololira Mwami wa va-
Yuda? 10 Ya vola ndi
kigira ya lola va mleti
nempalika yavo. 11
Navutswa vasalisi va-
nene va vukidza ava-
ndu a va bohololire Ba-
raba. 12 Ku, kandi
Pilatu ya va teva, Nda
mkoleraki uyu wa mu
langa Mwami wavaYu-
da? 13 Kandi va lira
ni va vola, Mbambe. 14
Pilatu ya va teva, Niki
kigira, u koli tsimbiki?
Navutswa va lira mu-
nonono, Mbambe. 15
Ku, Pilatu ni yenya ku-
kiring'unya kiduma ya
va bohololira Baraba,
na a va ha Yesu, lwa ya
mula kumkuya noluko-
va, a bambwe.
16 Avaskali va mhila
munyumba ya langwa
Pretorio; ni va vungi-
dza lihĕ lyosi. 17 Ni
va mboha nengubo ise-
mbe, ni va luka ama-
fwa ga ve ulusuywa ni
va mvika kumutwi. 18
Ni va tanga kumcheli-
dza nokuvola, milembe,
Mwami wa vaYuda!
19 Ni va mnweka ku-
mutwi nolusi, ni va
mkupa amate, ni va
msigamira ni va midzo-
minya. 20 Lwa va ka
mula kumseka, va tru-
lidza ingubo isembe, ni
va mvika tsingubo tsi-
tsye, ni va mhila ku-
mbamba.
21 Ni va niga mulala
wa vitanga, Simoni wa
Kurene na a trula ilwa-
nyi, ise wa Aleksandro
noRufu, kutsia navo a
mgingira msalaba gwi-
gwe.
22 Va mdukidza ha
langwa Golgota li veye
kuvola, Ha kihanga.
23 Ni va mletera iwai-
ni i sanyeywi nemuri:
navutswa ya gi sula.
24 Va mbamba ni va-
vukanya tsingubo tsi-
tsye ni va kola mwima
gwavo gokumannyira
vandu va hile tsingubo
tsya vavukanyi. 25
Ya li himbi isaa i kola
tsibaka, ni va mbamba.
26 Ya ng'olwa ibaru-
wa yokuvuulira i vola,
MWAMI WA VAYUDA.
27 Halala naye va ba-
mba avivi vaviri, mula-
la ha mukono mulungi
nowundi ha mukono
mmosi. 29 Navo va

vita va mseka, ni va
degeridza mitwi ni va
vola, Thu! ive wa nyala
kusambula itempeli, no-
kwombaka kandi mma-
diku gabaka, 30 wisole,
wike kumsalaba. 31
Kandi ndina avasalisi
vanene va msekerera
hagati yavo navang'o-
li, va vola, Ya sola va-
ndi; mwene si a nyala
kwesola. 32 Kristo,
Mwami wa Israeli, yike
kumsalaba, ku lole na
ku bugirire. Navo va
bambwa naye halala va
mnyega.
33 Lwa ya duka isaa
i kola tsitanu nendala,
kisundi kya gwa mki-
vala kyosi, idze i duke
isaa i kola tsitanu na-
tsine. 34 Kuisaa i kola
tsitanu na tsine, Yesu ya
lira nomwoyo munene,
Eloi, Eloi, lama sabata-
ni, ga ve kuvola, Nyasa-
ye wange, Nyasaye wa-
nge, niki kigira u nde-
ki? 35 Na valala va
singira himbi lwa va
ga hulira, va vola, He-
nza, a langirira Elija.
36 Mulala ya nyagula
ni izulitsa kikuminyo
nisiki na a vika kulusi
na a mha a nwe, na a
vola, Leka; ku lole ka-
liva Elija a ladza kumi-
kidza naho. 37 Yesu
ya kupa lwanga no-
mwoyo munene, na a
kudza. 38 Ingubo ya
kinga mitempeli ya ta-
ndulwa kaviri i tanga
hegulu i idza kuduka
hasi. 39 Ku, nyampa-
ra ya li kusingira himbi
naye, lwa ya lola ya
kudza ndina, ya vola,
Liguli mundu uyu nu-
Mwana wa Nyasaye.
40 Kandi avakuli va li
ni va singira i hale ni
va henza: valala ameta
gavo ga li Maria Ma-
gdalene, noMaria nyi-
na waYakobo mke no-
waJose noSalome; 41
Yavo lwa ya li mu Ga-
lilaya, va mlonda, ni va
mtumekira; kandi ava-
kuli vandi va li kwa-
nigira naye kutsia Ye-
rusalemi.
42 Lwa ya mwama isi
lya li lidiku lyokulombe-
ra, li veye kuvola, lidi-
ku li veye imbiri ya ma-
sidza, 43 yadza Yo-
sefa wa Arimatia mku-
lundu wa li nolukumu,
kandi wa henzerera
Bwami bwa Nyasaye;
ni ingira bugira butii

wa Pilatu, na a sava
mbiri gwa Yesu. 44
Pilatu ya genya kuhu-
lira u muli kukudza; na
a langa nyampara, na
a mteva, ya kudza kale
naho mba. 45 Lwa ya
hulira amang'ana ge-
nyampara, ya mha mu-
kudzu. 46 Ya gula
ingubo indahi na a mwi-
kidza na a mboha ne-
ngubo, na a mbika mki-
lindwa kya kalagwa
migina; na a gomago-
minya ligina mkiliango
kyekilindwa. 47 Maria
Magdalene, noMaria
nyina waJose va li ku-
lola ha ya li na a vi-
kwa.

16 Masidza lwa ga
li ni ga vita, Ma-
ria Magdalene, noMaria
nyina waYakobo, no-
Salome va gula vindu
vya funya mwayu va
tsie va mbake. 2 Mu-
gamba mafwefwe mu-
nonono ku lidiku li kola
lilala mu ga veye gata-
nu nagaviri, va duka
mkilindwa liuva li muli
kutonga. 3 Ni va vole-
rana, Ibwaha wa li ku
gomagominyira ligina,
li trule ha kiliango kye-
kilindwa? 4 Lwa va
henza va lola ligina li
gomagominywi: lya li
ni li ve linene munono-
no. 5 Vingira mkili-
ndwa ni va lola mwi-
kula yikala ha luvega
lwomkono mulungi, na
a ve nengubo indavu;
va genya. 6 Ya va vo-
lera, Mu ta genya mba;
mwenya Yesu Nazare-
ne, ya li na a bambwa:
u vuki; si a veye hano
mba: henzi ha va mbi-
ka. 7 Navutswa mu
tsie kuvolera avigidzwi
veve, noPetro, A tsitsa
imbiri wenyu kutsia
Galilaya: mu la mlolayo
kuli ya mbolera. 8 Va
trula mkilindwa ni viru-
ka; ni va degera, ni va
genya si va volera mu-
ndu mba: kigira va tia.

9 Lwa ya ka vuka ma-
fwefwe lidiku lya kola
lilala mu ga veye gata-
nu nagaviri, ya tanga
kuloleka ku Maria Ma-
gdalene wa ya li na a
trulidza kuye amade-
mone gatanu nagaviri.
10 Uyo ya tsia na a va
volera va li ni va veye
naye, va kikiri mmali-
ga ni va liranga. 11
Navo lwa va ka hulira

a veye mwoyo si va bu-
girira mba.
12 Lwanyima ya lole-
ka kandi ni ligondo li-
ndi ku vaviri kuvo va li
ni va genda, va tsia mki-
vala. 13 Ni va tsia ni
va volera vandi, navu-
tswa si va va bugirira
mba.
14 Lwanyima kandi
ya loleka ku va li liku-
mi namulala, inyinga
vikala kulia, na a va le-
mba kigira kyokutabu-
girira kwavo nobutinyu
bwemyoyo, kigira va
vula kuvugirira yavo
va ka mlola lwa ya ka
mula kuvuka. 15 Ya
va volera, Gendi mu
tsie mulirova lyosi
mwilwadze ivangeli ku-
vandu vosi. 16 Wa
suuvira na a batidzwe,
a la honnywa; wa vula
kusuuviranga a la divi-
dzwa. 17 Vyokuloleki-
dzira vi la loleka halala
navo va suuvira: nelye-
ta lyange va la trulidza
amademone, va la vola
netsinimi tsimpya; 18
va la ginga tsinzoka,
kandi niva va nwedza
kindu kyokwita si ki
nyala pei kuvononya
mba; va la vika mako-
no kuvalwaye, va la
hona.
19 Ku, Mwami Yesu
lwa ya ka mula kuva-
volera ya vugulwa mi-
gulu ni ikala ha muko-
no mulungi gwa Nya-
saye. 20 Ni va trula
ni vilwadza mvivala
vyosi, Mwami ni yinzi-
ranga navo, na a tila
amang'ana ni vyokulo-
lekidzira vyalondanga.
Ameni.